Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 193 (6169) | 21 жніўня 1938 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП

ДРУГАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ СУМЕСНЫМ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА САЮЗА І СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ 20 жніўня 1938 года

Учора, 20 жніўня, у 1 гадзіну дня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося чацвёртае сумеснае пасяджэнне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

Вярхоўны Совет СССР прыступае да разгляду пятага пытання парадку дня Сесіі — праекта закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР».

З дакладам па гэтаму пытанню выступіў Член Камісіі па замежных справах Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Шмідт** О. Ю.

Па скончэнні даклада дэпутат **Двінскі** Б. А. уносіць прапанову — спрэчак па дакладу не адкрываць і унесены Камісіяй па замежных справах Совета Нацыянальнасцей законапраект зацвердзіць у цэлым, як поўнасцю адпавядаючы Канстытуцыі СССР.

Старшынствуючы — дэпутат **Швернік** Н. М. даводзіць да ведама палат заяву Старшыні Совета Народных Камісараў СССР тав. **Молатава** В. М. аб тым, што ўрад згодзен з праектам закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР», унесеным Камісіяй па замежных справах Совета Нацыянальнасцей.

Вярхоўны Совет СССР пераходзіць да галасавання закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР». Раздзельным галасаваннем па палатах Вярхоўны Совет СССР аднагалосна зацвярджае закон «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР».

Затым Вярхоўны Совет СССР пераходзіць да разгляду шостага пытання парадку дня Сесіі — праекта закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак», унесенага ў Вярхоўны Совет СССР Камісіяй Законадаўчых меркаванняў Совета Саюза.

З дакладам аб праекце закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» выступае Член Камісіі Законадаўчых меркаванняў Совета Саюза дэпутат **Угараў** А. І.

(БЕЛТА).

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ 20 жніўня 1938 г.

Учора, 20 жніўня, у 6 гадзін вечара, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося восьмае пасяджэнне Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

У парадку дня — спрэчкі па дакладу аб праекце закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак».

У спрэчках выступілі дэпутаты: **Іваноў** Г. І. (Урмарская акруга, Чувашская АССР), **Гекман** А. І. (Аўтаномная рэспубліка Немцаў Паволжа), **Інкіжэкаў** С. Е. (Саралінская акруга, Хакаская аўтаномная вобласць), **Кандаракаў** Ч. М. (Ойроцкая акруга, Ойроцкая аўтаномная вобласць), **Буданава** С. С. (Быхаўская акруга, Беларуская ССР), **Шамсутдзінаў** Г. Ш. (Зеленадольская акруга, Татарская АССР), **Смэкулаў** І. А. (Глазоўская акруга, Удмурцкая АССР), **Чэмбулатаў** М. А. (Ардатоўская акруга, Мардоўская АССР), **Фёдараў** А. І. (Сернурская акруга, Марыйская АССР) і **Базалеева** М. С. (Комі-Пермяцкая нацыянальная акруга).

Па скончанні спрэчак Совет Нацыянальнасцей заслухоўвае заключнае слова дакладчыка — дэпутата Угарава А. І.

Затым Совет Нацыянальнасцей пераходзіць да галасавання законапраекта «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак». Совет Нацыянальнасцей аднагалосна зацвярджае закон «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак».

На прапанову дэпутата **Пятрова** Г. А. Совет Нацыянальнасцей прымае пастанову — заслухаць і абмеркаваць сёмае пытанне парадку дня — «Аб Усесаюзнай Сельскагаспадарчай выстаўцы», а таксама восьмае пытанне парадку дня — «Аб Указах Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, прынятых у перыяд паміж Першай і Другой Сесіямі і падлягаючых зацвярджэнню Вярхоўнага Совета СССР», — на сумесным пасяджэнні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

ВЫСОКАЕ І ГАНАРОВАЕ ЗВАННЕ— ГРАМАДЗЯНІН СССР

Вярхоўны Совет СССР на пасяджэннях Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей прыняў аднагалосна закон «Аб грамадзянстве СССР».

Гэты закон асноваи на Сталінскай Канстытуцыі. [illegible]

Закон «Аб грамадзянстве СССР» [illegible]

[illegible]

(«ПРАЎДА»).

АБ ЗВАЛЬНЕННІ З РАДОЎ РСЧА Ў ДОЎГАТЭРМІНОВЫ ВОДПУСК РАДАВОГА І МАЛОДШАГА КАМАНДНАГА І НАЧАЛЬНІЦКАГА САСТАВА ТЭРМІНОВАЙ СЛУЖБЫ

Загад Народнага Камісара Абароны Саюза ССР

16 жніўня 1938 года — **№ 209** — **Масква.**

1. Звольніць з радоў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, пагранічных і унутраных войск НКВД у доўгатэрміновы водпуск радавога і малодшага каманднага і начальніцкага саставу тэрміновай службы, як выслужыўшых устаноўленыя тэрміны абавязковай службы:

а) з часцей з 2-гадовым тэрмінам службы — прызыву 1936 г.;

б) з часцей з 3-гадовым тэрмінам службы — прызыву 1935 г.;

в) асоб з вышэйшай асветай — прызыву 1937 г., [illegible] на званне камандзіраў і начальніцкага састава запасу.

2. Звальненне зрабіць:

а) з сухапутных і паветраных сіл РСЧА ў перыяд з 20 верасня па 20 лістапада г. г.;

б) з пагранічных і унутраных войск НКВД — к 30 снежня 1938 г.

3. Загад абвясціць ва ўсіх ротах, эскадронах, батарэях, камандах, атрадах і дывізіёнах.

Народны Камісар Абароны СССР
Маршал Совецкага Саюза
К. ВАРАШЫЛАЎ.

АБ ЧАРГОВЫМ ПРЫЗЫВЕ Ў РСЧА

Загад Народнага Камісара Абароны Саюза ССР

16 жніўня 1938 года — **№ 210** — **Масква.**

1. Прызваць на сапраўдную ваенную службу ў Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію, Ваенна-Марскі Флот і войскі НКВД — у перыяд з 1 верасня па 20 лістапада г. г. — грамадзян 1917 года нараджэння, [illegible] 1918 года нараджэння, а таксама грамадзян старэйшых [illegible] росту, якім скончылася адтэрміноўка [illegible]

2. Грамадзян 1908 года нараджэння, раней карыстаўшыхся адтэрміноўкамі [illegible]

Народны Камісар Абароны СССР
Маршал Совецкага Саюза
К. ВАРАШЫЛАЎ.

ДЗЕННІК ПАСЯДЖЭННЯЎ СЕСІІ 20 жніўня 1938 г.

НА СУМЕСНЫМ ПАСЯДЖЭННІ СОВЕТА САЮЗА І СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

Учора, 20 жніўня, у 1 гадзіну дня, ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адкрылася чацвёртае сумеснае пасяджэнне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствуе — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, Народныя Камісары.

Старшынствуючы — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М. прадастаўляе слова для даклада аб праекце закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР» Члену Камісіі па замежных справах Совета Нацыянальнасцей дэпутату **Шмідту** О. Ю.

— Камісія па замежных справах Совета Нацыянальнасцей,—гаворыць тав. Шмідт, — унесла праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР» і даручыла мне далажыць гэты законапраект Вярхоўнаму Совету СССР.

Ратыфікацыяй называецца зацвярджэнне міжнароднага дагавора вярхоўнай уладай. Ратыфікацыя ёсць акт, які надае канчатковую сілу дагавору, распрацаванаму і падпісанаму ўпаўнаважанымі дзяржаў. У Совецкім Саюзе, згодна Канстытуцыі, міжнародныя дагаворы ратыфікуе Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР.

Унасімы праект закона ўдакладняе, якія іменна дагаворы падлягаюць ратыфікацыі. Сюды ўваходзяць важнейшыя дагаворы палітычнага характара, а іменна: мірныя дагаворы, дагаворы аб узаемнай абароне ад агрэсіі, дагаворы аб узаемным ненападзе. Могуць быць і іншыя дагаворы, напрыклад, гандлёвыя, пры заключэнні якіх стораны ўмовіліся, што з прычыны вялікай важнасці гэтых дагавораў яны будуць унесены на ратыфікацыю вышэйшых органаў улады кожнай з дагаварваючыхся дзяржаў. Астатнія — гаспадарчыя і іншыя дагаворы, пры заключэнні якіх не была абумоўлена паследуючая ратыфікацыя, не маюць патрэбы ў ёй і могуць зацвярджацца совецкім урадам — Советам Народных Камісараў СССР у агульным парадку. Сюды могуць адносіцца, напрыклад, чыгуначныя і паштовыя канвенцыі і т. п.

Артыкул 3 праекта закона ўказвае, нарэшце, што і дэнансацыя дагавораў, г. зн. абвяшчэнне іх утраціўшымі сілу, вытвараецца таксама Прэзідыумам Вярхоўнага Совета СССР. Такая адмена дагавора можа адбывацца, напрыклад, па ўзаемнай згодзе двух старон, якія гэты дагавор заключылі, або-ж калі ў самым дагаворы агаворана, што стораны маюць права заявіць аб растаржэнні дагавора, звычайна за вядомы тэрмін наперад.

Ратыфікацыя дагавора павінна надаць яму яшчэ большую сілу і ўзмацніць гарантыю выканання абавязацельстваў.

Дэпутат Шмідт О. Ю. адзначае, што ў буржуазных краінах міжнародныя абавязацельствы далёка не заўсёды выконваюцца. Асабліва энергічную дзейнасць у сэнсе невыканання, аднабаковага растаржэння, грубага разрыву міжнародных дагавораў развіваюць на нашых вачах фашысцкія агрэсіўныя ўрады. Яны часта нават не стараюцца прыкрыць якой-небудзь увёрткай той факт, што міжнародны дагавор для іх — просты шматок паперы, які можна разарваць калі хочаш.

Так, напрыклад, Японія ўдзельнічала ў выпрацоўцы і ратыфікавала так званы Вашынгтонскі дагавор дзевяці дзяржаў ад 6 лютага 1922 года «Аб прынцыпах палітыкі ў адносіне Кітая». Арт. І-ы гэтага дагавора ўказвае, што дагаварваючыеся дзяржавы згодны «паважаць суверэнітэт, незалежнасць, тэрытарыяльную і адміністратыўную недатыкальнасць Кітая». А на справе японская ваеншчына ўторглася на кітайскую тэрыторыю, насадзіла на захрачанай частцы Кітая марыянетачныя ўрады з сваіх стаўленікаў. Яна вядзе ў Кітаі, хаця і без абвяшчэння, сапраўдную, кровепралітную вайну, бамбардыруе мірнае насельніцтва. Праўда, Японія пралічылася. Вялікі кітайскі народ не пабаяўся агрэсара і мужна абараняе сваю краіну.

Але не заўсёды агрэсар атрымлівае такі адпор. Германія менш чым за год да захвату Аўстрыі ратыфікавала дагавор з ёю ад 11 ліпеня 1936 года, у якім сказана, што германскі ўрад прызнае суверэнітэт Аўстрыі і абавязуецца не ўмешвацца ў яе ўнутраны лад ні прама, ні ўскосна. А ў ноч з 11 на 12 сакавіка 1938 г. незалежная Аўстрыя перастала існаваць і папала пад бот германскага фашызма.

Разам з другімі краінамі, Германія, Італія, Японія заключылі 27 верасня 1928 года ў Парыжы так званы пакт Брыана—Келага аб адмаўленні ад вайны ў якасці сродка нацыянальнай палітыкі. Гэта не спыніла Германію і Італію ад грубага ўтаржэння ў Іспанії і ваеннага ўмяшання ў яе ўнутраныя справы.

Праўда, і тут агрэсары пралічыліся. Гераічны іспанскі народ паказаў усяму свету непахісную волю да абароны сваёй незалежнасці і незгібаемую энергію, выклікаючую захапленне і праклaненне ўсяго перадавога чалавецтва.

Далей тав. Шмідт прыводзіць факты парушэння буржуазнымі краінамі пакта Лігі нацый і затым гаворыць:

— Асновай міжнароднай палітыкі Совецкага Саюза з'яўляецца барацьба за мір і захаванне дагавораў. Аб гэтым не раз заяўляў наш выдатны барацьбіт за мір, Народны Камісар Максім Максімавіч Літвінаў. **(Шумныя, працяжныя апладысменты).**

— Міжнародны дагавор, — прадаўжае тав. Шмідт, — падпісаны і ратыфікаваны Прэзідыумам Вярхоўнага Совета Саюза ССР, — не ёсць шматок паперы. Наша краіна ніколі, ні аднаго разу не парушала заключаных ёй міжнародных дагавораў. Заключаныя намі дагаворы непарушны, па-першае, таму, што нашу палітыку накіроўвае вялікая партыя Леніна—Сталіна, а Сталінскае слова цвёрдае. **(Бурныя, доўга не змаўкаючыя апладысменты ўсяго зала).** Нашы дагаворы непарушны таму, па-другое, што ў нас не можа быць змен лініі ўрада або змены рабоча-сялянскага ўрада якім-небудзь іншым урадам. Гэтага не можа быць, бо соцыялізм перамог у нашай краіне назаўсёды.

Нашы дагаворы непарушны таму, што мы — мірная дзяржава, багатая, квітнеючая, нам не патрэбны ніякія чужыя землі. Нашы дагаворы непарушны, нарэшце, таму, што мы нікому не дазволім іх парушаць. Мы здолеем абараніць свае граніцы і сваю мірную працу ад любога нападу. Толькі зусім нядаўна мы гэта даказалі на справе, даўшы прадметны ўрок японскай ваеншчыне пры спробе парушыць нашу граніцу. **(Шумныя, працяжныя апладысменты).**

Наша вялікая радзіма — адзіная рэальная надзея ўсіх прыхільнікаў міра ва ўсім свеце. З любоўю і надзеяй глядзіць працоўнае чалавецтва на краіну соцыялізма, на светач чалавецтва, на светлы вобраз настаўніка і друга працоўных — таварыша Сталіна.

Заключныя словы дэпутата Шмідта О. Ю. сустракаюцца бурнай авацыяй. Усе ўстаюць. З усіх канцоў зала раздаюцца прывітальныя воклічы ў гонар таварыша Сталіна на мовах народаў СССР.

Па сканчэнні даклада дэпутата Шмідта слова для прапановы атрымлівае дэпутат **Двінскі** Б. А.

З прычыны таго, што прапановы, унесеныя на Сесію Вярхоўнага Совета Камісіяй па замежных справах Совета Нацыянальнасцей, з'яўляюцца зусім бясспрэчнымі і поўнасцю адпавядаючымі Сталінскай Канстытуцыі, тав. Двінскі прапануе праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР» зацвердзіць у цэлым.

Старшынствуючы — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат Швернік Н. М. даводзіць да ведама палат заяву Старшыні Совета Народных Камісараў СССР таварыша Молатава В. М. аб тым, што ўрад згодзен з законапраектам, унесеным Камісіяй па замежных справах Совета Нацыянальнасцей.

Пасля гэтага праект закона «Аб парадку ратыфікацыі і дэнансацыі міжнародных дагавораў СССР» ставіцца на галасаванне, якое праводзіцца раздзельна па палатах. Раздзельным галасаваннем Совет Саюза і Совет Нацыянальнасцей аднагалосна зацвярджаюць закон.

Затым Вярхоўны Совет СССР пераходзіць да шостага пытання парадку дня. З дакладам аб праекце закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» выступае Член Камісіі Законадаўчых меркаванняў Совета Саюза дэпутат **Угараў** А. І.

Дакладчык гаворыць аб перамозе калгаснага ладу ў краіне Советаў, назаўсёды збавіўшага працоўнае сялянства ад пагрозы разарэння і галоднай смерці і ўзняўшага яго да ўзроўню заможнага і культурнага жыцця. Дзесяткі мільёнаў сялян на ўласным вопыце пераканаліся ў тым, што калгасны шлях—гэта адзіна правільны шлях для працоўных сялян і што, працуючы ў калгасе сумесна, выкарыстоўваючы перадавую тэхніку — трактары, камбайны і іншыя сельскагаспадарчыя машыны, — можна з дня ў дзень паляпшаць сваё матэрыяльнае і культурнае становішча. Калгасны лад перамог у нашай краіне таму, што Совецкім Саюзам кіруе рабоча-сялянскі ўрад, які з самага зараджэння калгасаў і на ўсім шляху іх развіцця аказваў і аказвае самую шырокую дапамогу і падтрыманне калгасам сродкамі, машынамі і кадрамі. Па даных на 1 студзеня 1938 года, калгасы аб'ядноўваюць ужо 93 проц. усіх сялянскіх гаспадарак і апрацоўваюць 99 процантаў усёй пасеўнай плошчы.

Калгасны шлях адкрыт для кожнага працоўнага селяніна, які здабывае свой хлеб сумленнай працай.

Побач з калгасным сялянствам у нашай краіне існуе некаторая частка аднаасобных гаспадарак, якія займаюць, праўда, вельмі нязначнае месца. Наша Канстытуцыя, як вядома, дапускае існаванне і дзейнасць дробнай, прыватнай гаспадаркі аднаасобных сялян і саматужнікаў — гаспадаркі, заснаванай на асабістай працы і выключаючай эксплаатацыю чужой працы. Аднак, мы не можам праходзіць міма таго, што ў гаспадарчай дзейнасці аднаасобнікаў маюць месца факты, якія па сутнасці справы прадстаўляюць сабой абход совецкіх законаў, парушэнне інтарэсаў калгаснікаў і совецкай дзяржавы. У гаспадарчай дзейнасці аднаасобнікаў ёсць факты, калі на практыцы аднаасобная гаспадарка аказваецца ў пераважным становішчы перад калгасамі, што ў корані супярэчыць палітыцы нашай комуністычнай партыі і нашай совецкай дзяржавы. На такога роду факты справядліва звяртаюць увагу калгаснікі, законна выказваючы пажаданні хутчэйшага іх устаранення.

Асабліва наглядна гэта відаць на прыкладзе выкарыстання коней у аднаасобнай гаспадарцы. Праверка, праведзеная мясцовымі совецкімі арганізацыямі, а таксама органамі Наркамфіна, цалкам пацвердзіла шматлікія сведчанні калгаснікаў аб тым, што коні ў аднаасобных гаспадарках звычайна выкарыстоўваюцца не для вытворчасці сельскагаспадарчых работ у сваёй гаспадарцы, а як сродак спекуляцыйнай нажывы на ўсякага роду работах па-за асобнай гаспадаркі.

Каб устараніць выкарыстанне коней у аднаасобных гаспадарках у мэтах спекуляцыйнай нажывы, падняць дысцыпліну аднаасобных гаспадарак па выкананню імі ўсіх дзяржаўных абавязацельстваў і ўстараніць адмоўнае ўздзеянне з боку тых аднаасобнікаў, якія ўйшлі ў спекуляцыю, на асобных няўстойлівых калгаснікаў, Камісія Законадаўчых меркаванняў Совета Саюза ўнесла на разгляд Сесіі Вярхоўнага Совета праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак»

Камісія Законадаўчых меркаванняў Совета Саюза выражае цвёрдую ўпэўненасць у тым, — гаворыць тав. Угараў, — што гэты закон сустрэне поўнае, аднадушнае адабрэнне ўсіх дэпутатаў Вярхоўнага Совета СССР і ўсёй масы калгаснікаў і калгасніц нашай краіны. Гэты закон для калгаснікаў і калгасніц паслужыць новым доказам таго, з якімі клопатамі адносяцца да інтарэсаў калгаснікаў наша совецкая дзяржава, комуністычная партыя і асабіста таварыш Сталін. **(Бурныя апладысменты).**

Па сканчэнні даклада дэпутата Угарава А. І. старшынствуючы — Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М. паведамляе, што абмеркаванне закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» будзе праводзіцца па палатах.

Сумеснае пасяджэнне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей абвяшчаецца закрытым. (БЕЛТА).

У СОВЕЦЕ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

Вечарам, 20 жніўня, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, адбылося восьмае пасяджэнне Совета Нацыянальнасцей.

У ложах — кіраўнікі партыі і ўрада, Члены Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, Народныя Камісары.

Старшынствуе—Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Швернік** Н. М.

У парадку дня — спрэчкі па дакладу аб праекце закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак».

Старшынствуючы — дэпутат Швернік Н. М. прадастаўляе слова дэпутату **Іванову** Г. І.

— Многамільённае сялянства нашай краіны, — гаворыць тав. Іваноў, — праверыўшы на дзесятках і сотнях прыкладах выгаднасць калгаснага ладу, пад непасрэдным кіраўніцтвам нашай большэвіцкай партыі Леніна — Сталіна перайшло на соцыялістычную форму гаспадаркі.

— Калгасы нашай краіны, — прадаўжае тав. Іваноў, — прымаюць актыўны ўдзел у соцыялістычным будаўніцтве, забяспечваючы нашу краіну сельскагаспадарчымі прадуктамі, уносячы падаткі, удзельнічаючы ў правядзенні розных гаспадарчых і культурных мерапрыемстваў. Совецкімі законамі ўстаноўлены дзяржаўныя абавязацельствы і для аднаасобных гаспадарак: па падатках, зернапастаўках, мясапастаўках. Аднак, вядома, што аднаасобныя гаспадаркі фактычна часта ўскальзаюць ад выканання гэтых абавязацельстваў і ставяцца, такім чынам, у пераважнае становішча перад калгасамі. Гэта пярэчыць існуючым законам. Неабходна, каб усе грамадзяне Совецкага Саюза без выключэння выконвалі свой абавязак перад дзяржавай.

Дэпутат **Гекман** А. І. у сваёй прамове спыняецца на велізарных поспехах, дасягнутых калгасамі Аўтаномнай рэспублікі Немцаў Паволжа.

— У рэспубліцы, — гаворыць тав. Гекман, — ёсць 425 калгасаў, у якіх аб'яднана 99,9 процанта сялянскіх гаспадарак. Калгасы рэспублікі атрымалі ад дзяржавы ў вечнае карыстанне 2.344.600 гектараў зямлі. На соцыялістычных палях працуе 5.900 трактараў, 1.778 камбайнаў, звыш тысячы аўтамашын.

Жыццё сялян у капіталістычных краінах, — прадаўжае тав. Гекман, — цяжкае і бязрадаснае. Асабліва цяжкае становішча сялянства ў фашысцкіх дзяржавах—у Германії, Італії, Польшчы, Японії. У Германії толькі нікчэмная частка зямлі апрацоўваецца сялянскімі гаспадаркамі. Амаль уся зямля знаходзіцца ў руках памешчыкаў. Дробнае сялянства ў Германії асуджана на голад, галечу і выміранне.

Адабраючы прадстаўлены законапраект «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак», дэпутат Гекман гаворыць, што гэты закон накіраван на далейшае ўмацаванне калгаснага ладу, на ўмацаванне дзяржаўнай дысцыпліны.

Спыняючыся на прычынах, спрыяўшых ухіленню аднаасобных гаспадарак ад выканання дзяржаўных абавязацельстваў, дэпутат **Інкіжэкаў** С. Е. адзначае дрэнную работу ў гэтай галіне фінансавых і загатоўчых органаў.

— Праверка ў радзе раёнаў Ойроцкай аўтаномнай вобласці, — гаворыць дэпутат **Кандаракаў** Ч. М.,—паказала, што многія аднаасобныя гаспадаркі не выконваюць абавязковых паста-

Працяг гл. на 2-й стар.

ДРУГАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

ДЗЕННІК ПАСЯДЖЭННЯЎ СЕСІІ

20 жніўня 1938 года

У САВЕЦЕ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

ПРАЦЯГ.

ваю, ухіляюцца ад выканання іх усялякімі шляхамі і займаюцца спекуляцыяй. Выкарыстоўваючы коней у мэтах спекуляцыі, многія аднаасобныя гаспадаркі атрымліваюць даход ад іх да 4—5 тыс. руб., але падатку не плоцяць. Таму зусім справядліва пытанне калгаснікаў — чаму аднаасобнікі, атрымліваючы вялікі даход, не плоцяць падатку?

Закон аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак ідзе насустрач пажаданням калгаснікаў.

— Я працую старшынёй калгаса, — гаворыць дэпутат Еўменава С. С., — і бачу, дзе аднаасобнікі выкарыстоўваюць сваіх коней, якія даходы ад іх атрымліваюць. Коні многіх аднаасобнікаў выкарыстоўваюцца не для сельскагаспадарчых работ, а ў мэтах спекуляцыйнай нажывы.

— Для калгаса, — гаворыць тав. Еўменава, — у нас шырока адкрыт шлях да заможнага і культурнага жыцця ў калгасе. Хто працуе чэсна, — той жыве добра і становіцца актыўным барацьбітом за ўмацаванне калгасаў, за ўдасканальванне ў выкананні задач, пастаўленых намі партыяй, урадам, таварышам Сталіным.

— Намала аднаасобных гаспадарак, — заяўляе дэпутат Шамсутдзінаў Г. Ш., — трымаюць коней не для апрацоўкі сваёй зямлі, а як сродак спекуляцыйнай нажывы, і пры гэтым усялякімі хітрыкамі ўхіляюцца ад выканання сваіх дзяржаўных абавязкаў.

Тав. Шамсутдзінаў лічыць неабходным прыняць закон «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» — зацвердзіць.

Вялікае значэнне прадстаўлення закону з агульнай мэтаю ў сваім прамове дэпутат Смакуэў А. А. Поўнасцю адабраючы праект закона, дэпутат Смакуэў гаворыць аб поспехах калгасаў Удмурцкай Аўтаномнай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі. Калгасы дабіліся высокай ураджайнасці палёў. Ураджай жыта, напрыклад, у асобных калгасах дасягае да 50 цэнтнераў з гектара. У рэспубліцы расціць пасевы вядучай сельскагаспадарчай культуры — льну. Калгасы Удмурціі моцна стаяць на шляху заможнага жыцця. Вельмі значныя калгасы атрымалі ў мінулым годзе на працадзень па 14—16 і больш кілаграмаў зерня.

Аб выключных перамогах калгаснага ладу гаворыць дэпутат Чэмбулатаў М. А. На прыкладзе Марыйскай Аўта-

номнай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі ён паказвае, як расце гаспадарка і культура калгасаў. У савецкай вёсцы знішчана галеча, зніклі катэгорыі беднякоў немаёмных, бясконных, беззямельных і беззямельных гаспадарак.

— Праверкай устаноўлена, — паведамляе тав. Чэмбулатаў, — што многія аднаасобнікі трымаюць коней у спекуляцыйных мэтах.

Дэпутат Чэмбулатаў поўнасцю падтрымлівае прапанаваны на разгляд Вярхоўнага Савета СССР праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак».

— Сялянства пераканалася, — гаворыць дэпутат Фёдараў А. І., — што толькі калгасны лад дае шчаслівае культурнае і заможнае жыццё. У мінулым годзе соцені калгасаў Марыйскай рэспублікі атрымалі ўраджай ад 18 да 25 цэнтнераў з гектара. У нас, у Марыйскай рэспубліцы, вырасці сотні кваліфікаваных кадраў...

Тав. Фёдараў адзначае факты невыканання аднаасобнікамі гаспадаркамі дзяржаўных абавязацельстваў і прапануе зацвердзіць унесены на разгляд сесіі праект закона «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак».

Затым выступае дэпутат Вагалаеў М. С. Ён далучаецца да прапановы аб прыняцці закона і падтрымлівае ўсе выступаўшых дэпутатаў аб зацвярджэнні законапраекта.

Пасля прамовы тав. Вагалаеў спрэчкі спыняюцца.

З заключным словам выступае дакладчык — дэпутат Угараў А. І.

Савет прымае закон «Аб дзяржаўным падатку на коней аднаасобных гаспадарак» стаяўшы на галасаванне і аднагалосна Саветам Нацыянальнасцей адзінагалосна.

Дэпутат Пятроў Г. А. уносіць прапанову — заслухаць і абмяркаваць слова пытання парадку дня Сесіі — «Аб Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы, а таксама выбары пытання прыняцця дакладу дэпутата Вярхоўнага Савета СССР, прынятых у перыяд паміж Першай і Другой Сесіямі і падлягаючых зацвярджэнню Вярхоўнага Савета СССР, за сумесным пасяджэнні Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей.

Прапанова дэпутата Петрова прымаецца. Пасяджэнне Савета Нацыянальнасцей на гэтым заканчваецца.

(БЕЛТА).

СТРАЛКОВАЯ СПАРТАКІЯДА НАРОДАЎ СССР

20 жніўня пад Масквой адбылося урачыстае адкрыццё стралковай спартакіяды народаў СССР. Перад трыбунай, пабудаванай на пляцу Цэнтральнага спартыўна-стралковага клуба, к'тройным калонам выстраіліся больш 80 дарослых і дзіцячых каманд, якія ў ўдзельнічаюць у ўсіх каманд Савецкага Саюза.

На адабышлаючым мітынгу выступілі прадстаўнікі каманд РСФСР, Украіны, Беларусі, Грузіі і Узбекістана. Яны заклікалі ўсіх удзельнікаў і вялікай дружбы народаў СССР, аб аднаясці народаў СССР справе партыі Леніна—Сталіна, да гатоўнасці ў любую мінуту стаць на абарону савецкіх рубяжоў.

Удзельнікі спартакіяды паслалі прывітальныя таварышам Сталіну, Молатаву і Варашылаву.

На сканчэнні мітынга адбыўся парад каманд.

ЗА ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ ГАДАВІНЫ СТАХАНАЎСКАГА РУХУ

БАРЫСАЎ. Сярод рабочых папяровай фабрыкі «Профінтэрн» шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу трэцяй гадавіны стаханаўскага руху. Уперадзе ідзе па ўсіх паказчыках змена імя 20-годдзя ВЛКСМ (майстар змены тав. Курын). Змена тав. Курына штодзенна выконвае вытворчае заданне на 123 процанты.

За першую палавіну жніўня план па фабрыцы выканан на 115 процантаў. Штодзенна выпускаецца звыш плана 2—3 тоны паперы.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ВЫРАСЛІ НОВЫЯ ЛЮДЗІ

У перыяд выбараў вырасці выдатныя кадры агітатараў з партыйных і беспартыйных бальшавікоў. Гэтыя людзі паказалі сваю бязмежную адданасць партыі Леніна—Сталіна. Рэсонская райпартарганізацыя вылучыла дзесяткі актывістаў выбарчай кампаніі на адказныя ўчасткі партыйнай, гаспадарчай і савецкай работы.

Былы старшыня калгаса «Чырвоны сцяг», Шнітаўскага сельсовета, тав. Канавалаў выбраны старшынёй Юхвіцкага сельсовета. Тав. Канавалаў зялелы вывесці сельсовет у пераловыя па выкананню сельскагаспадарчых кампаній.

Актывіст выбарчай кампаніі тав. Такалёва вылучаны старшынёй Мікавіцаўскага сельсовета. Ён узорна працуе у калгасах, уборцы. Абагачаны своечасовую здачу пастаўк дзяржаве. Партарганізацыя прыняла тав. Такалёва ў кандыдаты партыі.

Выраз палітычна былы трактарыст-ілльюшэўскі тав. Есючэнка, якога прадаўшаны былі выбарчай Вярхоўнага Савета БССР. Тав. Есючэнка карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод калгаснікаў. Нядаўна партарганізацыя прыняла яго ў кандыдаты партыі, вылучыўшы намеснікам дырэктара МТС па палітчасці.

Былы старшыня Крушніцкага сельсовета тав. Чарнышоў вылучаны адказным сакратаром раівыканкома. Старшыня сельсовета тав. Хайкін вылучан старшынёй райсаюза.

Новыя кадры патрабуюць штодзённай дапамогі. Адных рабочых партыі, вылучаных людзей на адказныя ўчасткі работы, не арганізавана абмену вопыту, не вызвана камерткай дапамогі новым кадрам. Навет не праводзіцца сходы, на якіх вылучаныя тавары тыў, а былі нарада, вылучаных табарыў. Гэты сур'ёзны недахоп партбюро неабходна выправіць. ГРЫНБЛАТ.

СЕМІНАР ПАРТЫЙНЫХ РАБОТНІКАЎ

РУЧЫЦА. Райком КП(б)Б правёў двухдзённы семінар сакратароў партыйных і партаргаў. На семінары, у якім удзельнічала 17 чалавек, прапрацаваны пытанні: падрыхтоўка і правядзенне партыйнага сходу, пастаноўка агітацыйнай работы, работа са спачуваючымі і беспартыйным актывам, афармленне партыйных дакументаў і пастаноўка партыйнага ўлёту ў партыйных партыйных арганізацыях.

Семінарам кіравалі сакратары і работнікі апарата райкома КП(б)Б.

Сакратары партыйнага і партаргі выказалі жаданне, каб такія семінары праводзіліся і ў далейшым.

ТЭАРЭТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ У ПЯРВІЧНАЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ

У пярвічнай партарганізацыі саўгаса «Зарэчча», Смалявіцкага раёна, тымі днямі праведзена тэарэтычная канферэнцыя па матэрыялах Другога з'езда РСДРП. З дакладамі выступілі радавыя члены партыі. Камуніст тав. Цвяткоў зрабіў даклад на тэму: «Рабочы рух у Расіі напярэдадні Другога з'езда». Камуніст тав. Старасценка арганізаваў даклад на тэму: «Іскра» ў барацьбе за стварэнне партыі новага тыпу» партогр тав. Пехіяроў зрабіў даклад на тэму «Праграмныя і тактычныя пытанні на Другім з'ездзе».

Канферэнцыя прайшла ажыўлена. На ёй прысутнічала 9 камуністаў, 25 камсамольцаў і 20 беспартыйных.

ДЭПУТАТ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР КАЛГАСНІЦА тав. МАХАНЕНКАВА ПРЫНЯТА Ў КАНДЫДАТЫ ПАРТЫІ

ЧАУСЫ. 10 жніўня чавускі райком партыі прыняў у кандыдаты партыі дэпутата Вярхоўнага Савета БССР калгасніцу Ульяну Іванаўну Махаленкаву. Тав. Махаленкава з'ўляецца лепшай звеннявой ільнаводкай калгаса «Новае жыццё». Антонаўскага сельсовета. Два годы таму назад па яе ініцыятыве у рабоце прыгуладся барацьба за атрыманне ільну ўраджаю па 15 цэнтнераў з гектара.

Звяно Ульяны Іванаўны Махаленкавай атрымала ўраджай з гектара 15 цэнтнераў высокаякаснага ільнавалакна.

За стаханаўскую работу па ільняны палях працоўныя Чавускай гарадской выбарчай акругі 26 чэрвеня выбралі тав. Махаленкаву сваім дэпутатам у соцыялістычны парламент Беларускай рэспублікі.

Ф. КАЗНАЧЭЕЎ.

Сакратар Лёзнянскага райкома КП(б)Б тав. Базылеўскі гутарыць з нядаўна прынятымі ў партыю таварышамі Каваленак, Гаўрыленка, Варапаевым і Варапаевай.
Фото Я. Салавейчыка.

МАЛАДЫЯ ПАРТЫЙНЫЯ КАДРЫ

У сваім дакладзе на Ліпнёўска-Сакавіцкім Пленуме ЦК ВКП(б) (1937 год) таварыш Сталін гаварыў: «Людзей здольных, людзей таленавітых у нас дзесяткі тысяч...». Трэція сакратары райкомаў, намеснікі сакратароў партыйкомаў — гэта новыя партыйныя кадры, якія на практычнай рабоце вучацца майстэрству партыйнага кіраўніцтва, авалодваюць стылем сталінскага кіраўніцтва.

Нашы маладыя партыйныя кадры прышлі з нізавой работы, дзе яны паказалі арганізатарскія здольнасці, загартаваліся ў барацьбе з ворагамі народа — трацкісцка-бухарынскімі і нацыянал-фашысцкімі бандытамі.

Можна без перабольшвання сказаць, што многія трэція сакратары райкомаў апраўдваюць сябе на практычнай рабоце. Карыстаюцца аўтарытэтам сярод камуністаў, радавых партыйцаў.

У 1937 годзе тав. Гурэвіч працаваў сакратаром партбюро завода «Чырвоная зара». Партарганізацыя налічвае 24 камуністы. Сакратар партбюро многа вучыў членаў і кандыдатаў партыі, удзел беспартыйных актывістаў у працы партыйнай арганізацыі. Кожны дзень трэба было праводзіць сходы, рабіць неабходныя вывады з кожнага перажытага ў рабоце раёна, камуністам выяўляць памылкі. Гэта дало многа маладому партыйнаму работніку: ён павышаў свой палітычны ўзровень, партаргаў, радавых камуністаў.

Краіна ўступіла ў адказны перыяд падрыхтоўкі да выбараў у Вярхоўны Савет БССР. Бюро райкома даручыла тав. Гурэвічу рыхтаваць людзей і акруговыя і ўчастковыя выбарчыя камісіі, рыхтаваць агітатараў, даверанных асоб. Прыйшлося гутарыць з сотнямі людзей, вывучаць іх здольнасці. Практычная работа яшчэ больш расшырыла кругагляд маладога партыйнага кіраўніка, далучыла яго да выхавання ў партыйнай рабоце.

Трэці сакратар рыхтаваў перадвыбарчыя сходы, выступаў з дакладамі. Калі ўзнікала якое-небудзь незразумелае пытанне, тав. Гурэвіч звяртаўся за парадай да першага сакратара райкома тав. Смолера. Станоўчым з'явішчам было тое, што ў райкоме партыі ажыццяўлялася сапраўдная калектыўнасць у кіраўніцтве, адчувалася адказнасць кожнага члена бюро да даручанай справы.

Пастунова трэці сакратар райкома ўваходзіў ўнікаць ва ўсе галіны партыйнай работы, бачыць яе недахопы, рабіць неабходныя вывады. У лінейнай работы ў райкоме партыі стаялі пытанні аб спыненні заняткаў у радах партыйных школ і гуртках. Райком арганізаваў праверку стану партыйнай прапаганды ў партыйных арганізацыях імя Варашылава «Бальшавік», імя Кірава і радзе другіх прадпрыемстваў.

Рэзультаты абследавання сталі ўсеабсяжнымі на бюро райкома. У асобных школах і гуртках выяўлены новыя прапагандысты, намечаны практычныя мерапрыемствы па ліквідацыі сезоннасці ў партыйнай вучобе. У прыцэсе гэтай работы тав. Гурэвіч паранцы ўзнік новае пытанне. Як правіла, партыйныя прапагандысты праводзілі заняткі ў 5 гадзін вечара пасля работы на прадпрыемствах. Не паліці прыходзіць на заняткі стомленымі, ... Пасля звароту да камуністаў калгасніцы ... тав. Гурэвіч прапанаваў арганізаваць школы з ранішнім пачаткам заняткаў. Школа пачала работаць з 8 гадзін раніцы да 4 акадэмічных гадзін. Да вывучэння гісторыі ВКП(б) партыйныя здатныя гісторыю партыі.

Цікавы рабочы дзень трэцяга сакратара. Раніцай неабходна пачынаць работу, але дзень бывае зусім запоўнены. Пасля трэба, што неабходна прыходзіць у партарганізацыі раёна і ўважліва разбірацца з сакратарамі партыйкомаў, партаргамі, сакратарамі гаспадарчых арганізацый, сакратарамі самафакт, партыйных ячэек. Раніцай праходзіць нарады актывістаў, партаргаў. Увечары ён ідзе ў першыя і другія каапераваныя, з партыйнымі арганізацыямі, саветамі і гаспадарчымі арганізацыямі. Кожны дзень тав. Гурэвіч бывае на прадпрыемствах, у арцелях, саюзных і гаспадарчых арганізацыях. Вечарам ён працуе ў райкоме.

У практычнай рабоце ёсць яшчэ многа незразумелага. Тады тав. Гурэвіч звяртаецца ў бюро райкома, дзе ён заўсёды атрымлівае неабходныя парады і дапамогу. Днямі яго выклікаў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Ананьеў, які распытаў аб рабоце па партыйнай прапагандзе і даў рад указанняў.

Апраўдаае сябе на практычнай рабоце тав. Глыбін (трэці сакратар Смалявіцкага райкома) і іншыя. Маладыя партыйныя работнікі ўпарта авалодваюць большэвізмам, майстэрствам партыйнай работы.

Рост новых партыйных кадраў патрабуе ўсебаковай увагі ...

Наша партыя мае невычарпальныя крыніцы маладых, здольных, таленавітых кадраў. Радавыя камуністы, выбраныя другімі і трэцімі сакратарамі райкомаў, апраўдваюць аказанае ім высокае давер'е. Трэба абкомам, гаркомам выхаваць з іх кіраўнікоў ленінска-сталінскага тыпу.

М. АСТАПЕНКА.

НА ФРАНТАХ ІСПАНІІ

Абстаноўка, якая склалася зараз на франтах у Іспаніі, прадстаўляе вялікі інтарэс не толькі з пункту погляду ваеннага, але і з пункту погляду палітычнага. Зараз на франтах Іспаніі, па заяве замежнай прэсы, устанавілася так званая «роўнавага сіл». Які-б мы зараз фронт ні ўзялі, усюды адчуваецца, што сілы старон такія, што ні адна са старон не ў стане нанесці рашаючага ўдару праціўнай старане.

Гэта «роўнавага сіл» на сёння азнаае велізарны ваенны і палітычны поспех рэспубліканцаў. Толькі па іх ініцыятыве замест існаваўшага аднаго актыўнага фронта (фронт Леванта) зараз існуюць чатыры актыўныя фронты: Леванта, усходні, цэнтральны і Эстрамадуры. Актыўнасць чатырох франтоў вельмі невыгодна фашыстам і вельмі выгодна для рэспубліканцаў. Бо калі фашыстам удалося 15 красавіка выйсці да мора і разрэзаць рэспубліканскую тэрыторыю на дзве асноўныя часткі, то гэта было для фашыстаў вялікім стратэгічным поспехам, — яны мелі магчымасць біць рэспубліканцаў па частках і для гэтага сканцэнтроўваць асноўныя свае сілы на выгодным для іх напрамку.

Фашысты, выбраўшы выгодным для сябе напрамак Сагунто—Валенсія, звярнулі ўсю сваю ўвагу на фронт Леванта. На астатніх франтах фашысты перайшлі да абароны. Франко выхваляўся, што к 18 ліпеня (да 2-й гадавіны вайны ў Іспаніі) Сагунто і Валенсія будуць захоплены фашыстамі.

Але ажыццяўленне гэтага плана перашкодзілі ў першую чаргу байцы і камандзіры леванцкага фронта. Не гледзячы на перавагу сіл фашыстаў, асабліва ў тэхнічных сродках, дзякуючы велізарнай сіле супраціўлення байцоў леванцкага фронта і ўмелай тактыцы камандвання гэтага фронта, фашысты не змаглі дабіцца пастаўленых задач — узяць Сагунто і Валенсію. Фашысцкія войскі, захапляючы невялікія кавалкі тэрыторыі на фронце Леванта, расплачваліся за гэта велізарнымі стратамі. Упартасць барацьбы была настолькі вялікая, што гэтыя страты былі ў асноўным за кошт забітых (па даных замежнай прэсы, забітых на фронце Леванта было 20 тысяч чалавек).

Фашысцкае камандванне да першых чыслаў ліпеня прадаўжала з вялікай упартасцю і настойлівасцю тараніць рэспубліканскія пазіцыі і, нарэшце, бачачы дарэмнасць сваіх намаганняў, робіць апошнюю стаўку. За кошт агалення ўсіх другарадных франтоў фашысты к пачатку ліпеня сканцэнтроўваюць велізарныя сілы і сродкі на паўднёвы захад ад Тэруэля. Сюды былі сцягнуты ў адзін кулак лепшыя фашысцкія часці, у тым ліку корпусы Наваро і італьянскі.

Пачаўшы наступленне ў дваццатых чыслах ліпеня ў напрамку на Баракос і Сарыон, фашыстам удалося, дзякуючы велізарнай перавазе сіл, прарваць фронт рэспубліканцаў і захапіць к 27 ліпеня Баракос і Сарыон. Гэта наступленне каштавала фашыстам да 20 тысяч чалавек страт, з іх 10 тысяч чалавек забітых.

Становішча рэспубліканцаў было крытычнае. Далейшае прасоўванне фашыстаў ставіла пад пагрозу Сагунто.

У гэты крытычны момант рэспубліканцы на працягу некалькіх дзён падрыхтавалі сваё наступленне на ўсходнім фронце на ўчастку Эбро. У ноч з 24 на 25 ліпеня, фарсіраваўшы раку Эбро, рэспубліканцы быстра рушылі наперад.

Гэта наступленне рэспубліканцаў ускрыла асноўную слабасць фашыстаў — недахват людскіх рэсурсаў. У фашыстаў на ўсходнім фронце не аказалася зусім рэзерваў для процідзеяння наступленню рэспубліканцаў. Наступленне рэспубліканцаў было выбрана на такім участку, дзе яны маглі ў далейшым сваім прасоўванні ставіць пад пагрозу тыл фашысцкіх войск, дзейнічаючых на леванцкім фронце. Адсюль робіцца зразумелай тая паспешнасць, з якой фашысты вымушаны былі знімаць з фронта Леванта свае войскі і кідаць на Эбро, пры чым знімалі яны лепшыя свае часці. Усяго на Эбро на працягу 26—30 ліпеня фашысты перакінулі да 8 пяхотных дывізій, да 150 гармат і да 150 самалётаў.

Цаной вялікіх намаганняў фашыстам 30 ліпеня ўдалося спыніць наступленне рэспубліканцаў на ўчастку Эбро на рубяжы Файон, Гандэса. Пасля гэтага абстаноўка на франтах Іспаніі склалася наступным парадкам:

Фронт Леванта. Пачынаючы з 26 ліпеня, фашысты вымушаны былі знімаць свае лепшыя часці для перакідкі на Эбро. Уся фашысцкая авіяцыя пераключылася для дзеянняў па рэспубліканскіх пераправах на р. Эбро. Наступальны парыў фашысцкіх войск неадкладна прапаў, і спробы фашысцкага камандвання кінуць маючыяся ў іх распараджэнні на гэтым фронце часці ў наступленне поспеху не мелі.

Пасля гэтых спроб фашысты спынілі наступленне і, перайшоўшы да абароны, узмоцнена займаюцца фартыфікацыйнымі работамі. Рэспубліканцы самі на некаторых участках пераходзілі да актыўных дзеянняў для паляпшэння сваіх пазіцый, што ім у асноўным удалося. Пасля гэтага рэспубліканцы, у сваю чаргу, перайшлі да фартыфікацыйных работ.

Паводле паведамлення замежнай прэсы, на фартыфікацыйных работах скарыстоўваецца велізарная колькасць добраахвотнікаў з мясцовых жыхароў. Значыцца, перадышку, якую атрымалі рэспубліканцы на гэтым участку, яны скарысталі для таго, каб яшчэ мацней супраціўляцца ў выпадку наступлення фашыстаў.

Цэнтральны фронт. Пачатае рэспубліканцамі 1 жніўня наступленне на гэтым фронце ў напрамку Грыегос, Альбарасін, не гледзячы на выключна цяжкія ўмовы ў сувязі з горным рэльефам мясцовасці, павольна прасоўваецца наперад, і зараз барацьба ідзе на подступах да Грыегос. Тут рэспубліканцы прасунуліся на 17—20 км. Фашысты вымушаны на гэты ўчастак кінуць частку сваёй авіяцыі і некалькі рэзервных часцей з агульнага рэзерва галоўнага камандвання. Ініцыятыва на гэтым участку знаходзіцца ў руках рэспубліканцаў.

Фашысты вымушаны будуць кідаць сюды яшчэ свежыя рэзервы, бо далейшае прасоўванне рэспубліканцаў ставіць пад пагрозу ўдару па Альбарасін, што надзвычай невыгодна фашыстам, бо іх асноўныя камунікацыі, якія звязваюць Тэруэль з поўначчу, знаходзяцца вельмі блізка ад Альбарасін.

Фронт Эстрэмадуры. Фашысты на гэтым фронце не раз прадпрымалі наступленне ў напрамку на Альмадэн з задачай захвату найбагацейшых ртутных руднікоў. У пачатку жніўня, сканцэнтраваўшы буйныя сілы, фашысты зноў перайшлі тут у наступленне з той самай, відавочна, задачай. Спачатку рэспубліканцы пад націскам пераважных сіл фашыстаў вымушаны былі адыйсці на тылавы рубеж.

На гэтым рубяжы рэспубліканцам удалося спыніць наступленне фашыстаў. З тымі сіламі, якія выяўлены ў фашыстаў на гэтым участку, наўрад ці ім удасца далейшае наступленне.

Усходні фронт. На ўчастку Балагер 9 жніўня рэспубліканцы фарсіравалі р. Сегрэ і прасунуліся да 1 км. наперад. Фашыстам удалося дзякуючы спуску шлюз на р. Сегрэ падняць ваду ў рацэ і часткова разбурыць пераправачныя сродкі рэспубліканцаў. Гэта затармазіла далейшую пераправу войск і боепрыпасаў рэспубліканцаў. Зараз барацьба ідзе на заходнім беразе р. Сегрэ, і ўсе спробы фашыстаў адкінуць рэспубліканцаў на ўсходні бераг, на іх першапачаткова займаемыя пазіцыі, поспеху не маюць.

Ініцыятыва на гэтым участку знаходзіцца ў руках рэспубліканцаў.

На ўчастку Эбро. У напрамку Гандэсы фашысты кінулі свае лепшыя наварскія дывізіі. Усе спробы гэтых дывізій зламіць супраціўленне рэспубліканцаў і захапіць рад вышынь у раёне Гандэсы і гэтым выручыць свой блакіраваны ў гэтым пункце гарнізон нязменна натыкаюцца на такое супраціўленне рэспубліканцаў, якое зводзіць на-нішто ўсе фашысцкія намаганні. Рад вышынь вакол Гандэсы не раз пераходзіць з рук у рукі. Звычайная карціна бою за гэтыя вышыні зводзіцца да таго, што фашысты, сканцэнтраваўшы буйныя сілы пяхоты, артылерыі і авіяцыі, навальваюцца на абаронцаў гэтых вышынь.

Пасля ўпартай барацьбы цаной велізарных страт фашыстам удаецца авалодаць той ці іншай вышынёй, а рэспубліканскія невялікія гарнізоны, нанёсшы вялікія страты фашыстам, ачышчаюць гэтыя вышыні. Але не паспеюць фашысты замацавацца на гэтых вышынях, як рэспубліканцы бліскучай контратакай сваіх рэзерваў выбіваюць фашыстаў і вяртаюць страчаныя вышыні, якія дасталіся фашыстам велізарнай цаной.

Так на працягу ўжо 7 дзён прадаўжаецца барацьба на гэтым участку. За гэты час рэспубліканцы захавалі ўсю захопленую імі да 30 ліпеня тэрыторыю.

У гэтых баях асаблівай доблесцю адрозніваецца дывізія Лістэра. Лепшыя фашысцкія дывізіі Наваро сустракаюць у асобе гэтай дывізіі такую каменную сцяну, якую яны не ў сілах праламіць, не гледзячы на сваю велізарную тэхнічную перавагу.

Дзеянні авіяцыі. Рэспубліканская авіяцыя асноўныя свае дзеянні перанесла на ўчастак Эбро і Балагер. Яе дзеянні па-ранейшаму адрозніваюцца асаблівай доблесцю. З 1 па 10 жніўня ў паветраных баях фашысты страцілі 16 самалётаў, рэспубліканцы — 5. 14 жніўня на ўчастку Эбро адбываецца сустрэча вялікай групы рэспубліканцаў з яшчэ большай групай фашысцкай авіяцыі. Завязаўся ўпарты паветраны бой. У гэтым баі рэспубліканцы збілі 18 фашысцкіх самалётаў (13 «Фіятаў», 2 «Месершмідты», 3 бамбардыроўшчыкі). Усе рэспубліканскія самалёты вярнуліся на свае аэрадромы.

Гэты бой паказаў далейшы рост рэспубліканскіх лётчыкаў, бо ў аналагічных баях, адбываўшыхся раней, рэспубліканцы хаця і ў невялікай колькасці, але трацілі свае самалёты. У гэтым баю рэспубліканцы не мелі зусім страт.

Якія-ж перспектывы старон, мяркуючы па апошніх падзеях, адбываючыхся на франтах Іспаніі?

Рэспубліканцы ў сваёй барацьбе бліскуча ажыццяўляюць лозунг: «Супраціўляцца сёння, каб перамагчы заўтра».

У сваім супраціўленні рэспубліканцы скарыстоўваюць не толькі метады абарончага бою, але і наступальнага. Вядома, рэспубліканцы сёнешняга дня яшчэ не ў сілах наносіць сваім наступленнем такіх сакрушальных удараў, якія-б далі магчымасць тактычныя поспехі ператварыць у поспехі стратэгічныя. Але гэтага яшчэ рэспубліканцы і не ставяць перад сваёй арміяй.

Рэспубліканцы сваімі апошнімі дзеяннямі ўскрылі ў дастатковай ступені і слабасць фашысцкай арміі. Не гледзячы на велізарную дапамогу нямецкіх і італьянскіх фашыстаў тэхнікай і людзьмі, фашысцкая армія не ў стане разлічваць на які-небудзь значны поспех. Наадварот, зараз яна вымушана дзейнічаць на некалькіх франтах сканцэнтравана, не маючы ні на адным фронце дастатковых сродкаў для наступлення.

Вядома, напаракор балбатні аб адкліканні войск інтэрвентаў з Іспаніі, фашысты Італіі і Германіі прадаўжаюць зараз кідаць няспынныя патокі людзей і тэхнікі на дапамогу сваёй марыянетцы — генералу Франко. Але ўсе гэтыя патокі людзей і тэхнікі зараз у асноўным ідуць на папаўненне той велізарнай страты, якую маюць фашысцкія войскі.

Жаданне ў рэспубліканскага народа біцца супроць смяротнага свайго ворага — фашызма — не ўгасае. Перспектыва барацьбы для рэспубліканцаў, не гледзячы на цяжкія ўмовы, у якіх яны знаходзяцца, значна палепшылася.

Г. СВІРЫДАЎ.

Хто-ж адказвае за зрыў падрыхтоўкі да сяўбы?

Старшыня калгаса тав. Краева і рахункавод тав. Сабалеўскі падрабязна інфармуюць нас, як здарылася, што насеннаводчы калгас «Большэвік», Чэрвеньскага раёна, апынуўся ў цяжкім становішчы і сарваў падрыхтоўку да сяўбы азімых культур. А потым тав. Сабалеўскі ахвотна паказвае нам адну аб'ёмістую папку з рознымі цыркулярамі, загадамі, парадамі Наркамзема, Дзяржсортфонда і іншых арганізацый.

Адзін з гэтых цыркуляраў, датыраваны 27 ліпеня і падпісаны намеснікам наркома тав. Красікавым, быў адрасаван райза, МТС і калгасу «Большэвік». Намеснік наркома прапанаваў забяспечваць насеннаводчыя калгасы самымі лепшымі машынамі, кваліфікаванымі кадрамі і т. д. Нарэшце тав. Красікаў любезна запрашаў кіраўніцтва калгаса паведаміць аб тым, якія ў іх ёсць непаладкі, што іх хвалюе, прасіў, каб аб усім гэтым неадкладна паведамілі ў наркамат.

Кіраўніцтва калгаса неадкладна і падрабязна аб усім паведаміла ў Наркамзем, але... іх чакала расчараванне. Наркамат нават не ўдасужыў калгас сваім адказам. Відаць, сур'ёзнейшае пісьмо з калгаса прышылі да справы» і супакоіліся.

А шкада, вельмі нават шкада. Каб Наркамзем заняўся пісьмом калгаса «Большэвік», ён-бы даведаўся аб многім вельмі сур'ёзным, аб абураючай бяздзейнасці чэрвеньскага райза і МТС, аб прычынах ганебнага зрыву падрыхтоўкі да сяўбы азімых у Чэрвеньскім раёне. І яшчэ вельмі аб многім.

Насеннаводчы калгас «Большэвік», які павінен забяспечыць высокаякасным насеннем многа калгасаў свайго раёна, не падрыхтаваў да сяўбы ні аднаго кілограма насення нават для самаго сябе.

У самым разгары ўборачнай калгас апынуўся без агранома. Ураджай ляжаў на полі. Калгас звярнуўся у райземаддзел. Там адказалі:

— Са звозкай спяшацца нельга. Майце на ўвазе, што ваш калгас насеннаводчы, чаго добрага, без агранома пераблытаеце сарты.

Такое «кіраўніцтва» райза прывяло да таго, што і цяпер на полі ляжыць амаль увесь ячмень, яравая пшаніца, не закончылі звозку жыта, амаль не прыступілі да жніва аўса. Раскіданае па ўсяму полю высокасортнае збожжа псуецца.

Доўгі час калгас дабіваўся ад МТС малатарні. Аднак, у МТС не спяшаліся. Толькі 10 жніўня МТС даставіла ў калгас малатарню «МК-1100». Каб уявіць сабе, як яна працуе, досыць сказаць, што з 10 па 16 жніўня намалочана 10 тон, хаця адных толькі азімых калгас павінен абмалаціць з 88 гектараў. Наогул у час уборкі Чэрвеньская МТС — дырэктар тав. Шміцаў — нічым калгасу не дапамагла.

Намалочаны хлеб трэба чысціць. На працягу доўгіх месяцаў на станцыі Пухавічы знаходзілася зернеачышчальная машына «ВІМ-2». Толькі 7 жніўня, пасля доўгіх мытарстваў калгасу дапамаглі прывесці машыну са станцыі.

Машыну не могуць адрэгуляваць. 17 жніўня калгаснікі звязаліся па тэлефону з старшым аграномам Менскай абласной канторы Дзяржсортфонда. І вось прыблізны змест гутаркі:

— Разумееце, тав. Вечар, мы ўжо ўсяляк прабавалі, нічога не атрымліваецца, не можам раскусіць, у чым справа. Адным словам, насенне не ачышчаецца, бо «ВІМ-2» не працуе

— Яна павінна працаваць. Прыехаць да вас не магу, камандыраваць няма каго.

Вось і ўсё. А тым часам многія калгасы пакуль-што астаюцца без сартавога насення.

Калгас «Большэвік» павінен пасеяць азімых 80 гектараў. Чыстых папараў ёсць усяго толькі 7 гектараў (у гэтым калгасе яшчэ не ліквідавана шкодніцкая блытаніна з пасеўнымі плошчамі), але і яны не культываваліся, зараслі пустазеллем. Да ўзрыва занятых папараў не прыступілі, усё поле яшчэ занята снапамі. Да вывазкі гною і мінеральных угнаенняў не прыступілі. Адным словам — «калгас прадстаў перад сур'ёзнай пагрозай зрыву сяўбы азімых. Бяздзейнасць МТС — вольна ці нявольна — накіравана на кампраметацыю насеннаводчага калгаса.

І не толькі ў калгасе «Большэвік» такое цяжкае становішча з падрыхтоўкай да сяўбы азімых. У многіх калгасах Чэрвеньскага раёна незанятыя папары зараслі пустазеллем. З 5.530 гектараў узнятых папараў пракультывавана толькі 1.355 гектараў. Падаўляючая большасць папараў, такім чынам, асталася неапрацаванай.

Яшчэ горшае становішча з падрыхтоўкай занятых папараў. Тут няма такіх калгасаў, як «Перамога сацыялізма», Кліноцкага сельсовета, «Ільіч», Калодзецкага сельсовета, «Чырвоная зорка», Горкаўскага сельсовета, імя Літвінава, імя Андрэева, Валечоўскага сельсовета, якія не падрыхтавалі пад азімыя ні аднаго гектара.

Да сортаабмену калгасы раёна не прыступілі. Ні адзін старшыня калгаса толкам не можа сказаць, дзе і якое насенне ён павінен абмяняць. Наогул—жа з падрыхтоўкай насеннага матэрыялу ніхто ў раёне не спяшаецца.

Дырэктар соўгаса «Будзёнавец» у гутарцы з заг. райза тав. Рэутовічам, паведаміў, што соўгас можа абмяняць 50 цэнтнераў жыта «вятка» калгасам. Праз некалькі дзён старшыня калгаса «Чырвоная Беларусь», Раваніцкага сельсовета, тав. Сушкевіч звярнуўся ў райза з просьбай, каб яму дазволілі атрымаць сартавое жыта ў соўгасе «Будзёнавец», таго-ж сельсовета.

— У нас, — заявіў тав. Рэутовіч, — няма ніякіх афіцыяльных пацвярджэнняў аб наяўнасці лішкаў насеннага матэрыялу ў соўгасе. Вы паязджайце ў соўгас, няхай дырэктар тав. Кулікаў дасць афіцыяльную даведку, што ён можа адпусціць насенне. Прывязіце даведку, і тады я напішу дырэктару, каб вам выдалі насенне.

Так безадказныя асобы, бюракраты і блытанікі з райземаддзела «кіруюць» сортаабменам. Сакратар РК КП(б)Б тав. Рубін запэўняе, што з сортаабменам раён справіцца на працягу некалькіх дзён. Аднак, гэта заява пакуль-што нічым канкрэтна не пацвярджаецца. Тым больш, што абмяняць насенне павінна больш 70 калгасаў раёна.

Бяздзейнасць кіраўніцтва Лядзінскай і асабліва Чэрвеньскай МТС прывялі к таму, што трактарны парк не падрыхтаван да сяўбы. У калгасах Раваніцкага, Руднянскага і многіх іншых сельсоветаў трактары сістэматычна прастайваюць, трактарысты прадастаўлены самім сабе. МТС адчувае вялікія цяжкасці ў запасных частках. Не падрыхтаваны трактарныя сеялкі. Справа дайшла да таго, што ў калгасе імя Сталіна, Грэбянецкага сельсовета, пакінутую без аховы сеялку МТС расцягнулі па частках.

Такія і ім падобныя факты паставілі пад пагрозу зрыву сяўбу азімых культур. Гэтыя факты гавораць аб адсутнасці барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў МТС і райземаддзеле. Аб іх ведаюць у раёне, імі абураюцца, гавораць аб іх нямала ў райвыканкоме (старшыня тав. Андрэеў). Аднак, усё астаецца па-ранейшаму.

І. ШЛЯФЕР.

У калгасе «Колас», Хойніцкага раёна, на ўборцы шырока выкарыстоўваюцца камбайны. НА ЗДЫМКУ: камбайн № 1 Рудакоўскай МТС насыпае зярно ў аўтамашыну для адпраўкі на сушку. Фото Цалуйка (СФ).

УРАДЖАЙ УБРАЛІ СВОЕЧАСОВА І БЕЗ СТРАТ

Дружна і арганізавана мы правялі ўборку. У полі працавала 8 жнярак і 90 жанчын. Азімае жыта і пшаніцу на плошчы 190 гектараў зжалі за 4 дні.

Зжатае збожжа своечасова звязвалі ў снапы і складвалі ў копы. Следам за гэтым пускалі конныя граблі і падграбалі каласы. Зараз скончылі возку снапоў. Калёсы, на якіх вазілі снапы, былі прадэзінфектаваны і абіты брэзентам. Пасля звозкі снапоў падабралі каласы на месцы, дзе стаялі копы.

Поўным ходам працуе складаная малатарня. Машыніст Трамовіч і трактарыст Кастусь Федарынчык намалачваюць за змену па 18—19 тон зярна. Навокал малатарні разаслалі брэзенты і пасцілкі, каб не загінула ні адно зерне. Салому неадкладна скірдуем. Зярно высокай якасці здалі дзяржаве.

Аляксандр БАКІНОЎСКІ — старшыня калгаса «Асоавіяхім», Блонскага сельсовета, Пухавіцкага раёна.

ЗАЦЯГВАЮЦЬ МАЛАЦЬБУ

СТАРОБІН. 11 жніўня ў калгас імя Будзённага, Старобінскага сельсовета, прыбыла складаная малатарня МТС. У першы дзень работы, калі было намалочана дзве тоны зярна, парваўся пас і з-за гэтага малатарня прастойвае.

Дрэнна працуюць і іншыя малатарні Старобінскай МТС. У калгасе «XIII-годдзе Кастрычніка» малатарня стаіць таму, што туды не прыслалі трактара. Няспраўную малатарню МТС накіравала ў сельгасарцель «Прамень комунізма», дзе яна тыдзень прастаяла.

Доўгі час не працавала малатарня ў сельгасарцелі «Абарона чырвонай мяжы», Мазурскага сельсовета. Калі раснпачалі малацьбу, старшыня калгаса Верамееў не арганізаваў дастаўку гаручага і змазачнага матэрыялу. Нарэшце, Верамееў заявіў: «Нам малатарня не патрэбна, абмалот правядзем уручную». Ігнаруюць малатарню і ў калгасе «Чырвоны шлях».

Дырэктар МТС тав. Дзеляндзік не ўстанавіў графіка руху малатарань. Малатарні, без ведама МТС, пераязджаюць з аднаго калгаса ў другі, дарэмна расходваючы гаручае. У выніку дрэннай малацьбы зацягваецца хлебаздача. Калгасы «Усход», імя Будзённага і рад іншых, марудна выконваюць план хлебапаставак.

П. ЛОЙКА.

АПЛАТА ПРАЦЫ ТРАКТАРЫСТАЎ І ВАДЗІЦЕЛЯЎ МАШЫН НА ЎБОРЦЫ БУЛЬБЫ

Наркамзем Саюза рэкамендуе калгасам устанавіць новы парадак аплаты працы і выдачы прэмій трактарыстам і вадзіцелям, працуючым на трактарных двухрадковых бульбаўборачных машынах. Пры ўборцы ў дзень да 2,5 гектара бульбы трактарысту налічваецца за кожны ўбраны гектар 1,6 працадня і вадзіцелю машыны — 1,2 працадня. За кожны гектар, убраны звыш 2,5 гектара, налічваецца 2,4 працадня трактарысту і 1,8 працадня—вадзіцелю.

Трактарысту і вадзіцелю машыны, убраўшым звыш 35 гектараў (менш, чым за 20 календарных дзён), рэкамендуецца выдаваць прэмію-падбайкі.

ЖНІЎНЫЯ ПРЫПЕЎКІ

Мы збіром у гэтым годзе
Небывалы ўраджай.
Для ўборкі маем шмат
Новых калгасных камбайн.

Выйду, выйду я за рэчку
На зялёненькі лужок,
Пагляджу, як на камбайне
Жне мой мілы дружок.

Даражы жніво хвілінай —
Надыйшоў гарачы час.
Убяром, напоўнім свірны
Ураджаем свой калгас.

Жне мой мілы на жнярцы,
Я за ім снапы вяжу,
Па-стаханаўску працую,
Кожным зернем даражу.

На ўборцы ўраджаю
Мы працуем дружна ўсе.
Працадзень нам поўнаважкі
Праца дружная нясе.

Ён сушыць стаць пшаніца,
І шуміць густы ячмень —
Кілограмаў пяць на працадзень
Калгаснікам прыпадзе.

З «Комунарам» на ўборцы
Мы не будзем бядаваць,
У аргагане—комсамольцы
Ды ўсе — родныя браты.

Каб мацнела абарона
Рос і крэп Чырвоны Флот,
Мы здадзім на склад дзяржаве
Самы лепшы абмалот.

Адтачу нажы ў жнярцы,
Буду жаць на ўвесь захват.
Ураджай сабраць патрэбна
Хутка, якасна, без страт.

Запісаў у Брагінскім раёне Д. ПУЛЬЯНАЎ.

Не адчуваем кіраўніцтва наркамата

Першае паўгоддзе віцебскі завод «Чырвоны металіст» імя Кірава скончыў нядрэннымі паказальнікамі. План па выпуску прадукцыі выканан на 105,7 проц. Знізілася колькасць рабочых, якія не выконваюць норму: з 60 у студзені да 26 у чэрвені. Колькасць двухсотнікаў павялічылася за гэты-ж час з 22 чалавек да 62. На 27 тысяч рублёў больш, чым запраектавана планам, знізіўся сабекошт прадукцыі.

У нашай краіне рост вытворчасці дае адначасова і рост дабрабыту рабочых. Гэта відаць хоць-бы і на прыкладзе нашага завода. Пры росце прадукцыйнасці працы за 1937 год на 21,6 проц., зарплата рабочых за гэты год вырасла на 14,8 проц.

Асабліва добрых паказальнікаў мы дабіліся ў другім квартале гэтага года. Толькі за адзін гэты квартал сярэдняя выпрацоўка аднаго рабочага вырасла на 8 проц.

Але побач з дасягненнямі ў нашай рабоце ёсць яшчэ і шмат недахопаў, за знішчэнне якіх мы зараз упарта бярэмся. План па асартыменту прадукцыі заводам не выконваецца. Мы недадалі краіне сотні станкоў розных марак. У першым паўгоддзі мы павінны былі асвоіць і выпусціць 15 станкоў № 375Л, а не выпусцілі ні аднаго.

Праўда, у выкананні плана па асартыменту шмат перашкаджала нясвоечасовае і няпоўнае снабжэнне матэрыямі, але справа, вядома, не ў аб'ектыўных прычынах, бо, праявіўшы больш упорнасці і аператыўнасці ў выкананні зацверджанай праграмы, маючыйся разрыў мог быць ліквідаваны.

Нас ні ў якім разе не задавальняе і якасць выпускаемай прадукцыі. Асабліва дрэнная яшчэ афарбоўка станкоў. За апошні час прымаецца рад рашучых мер для ліквідацыі ўсіх недахопаў у рабоце.

Нельга не адзначыць зусім недастатковае кіраўніцтва заводам з боку наркамата мясцовай прамысловасці БССР і Белмашстанкатрэста.

Белмашстанкатрэст, маючы шмат вопытных інжынераў, не аказвае заводу ніякай тэхнічнай дапамогі. Асноўная маса нашых інжынерна-тэхнічных работнікаў, як вядома, гэта маладыя таварышы, не маючыя яшчэ дастатковага практычнага вопыту ў рабоце. Таму дапамога Белмашстанкатрэста нам вельмі неабходна.

За апошні час значна палепшылася снабжэнне завода металам і іншымі матэрыяламі. Аднак метал у радзе выпадкаў не адпавядае профілям. Гэта выклікае паніжэнне прадукцыйнасці працы і перавыдаткі зарплаты (даплаты за адхіленні).

Зусім недапушчальна зацягваецца асігнаванне сродкаў на капітальныя работы, што ў значнай меры перашкаджае своечасоваму і поўнаму іх асваенню.

Ворагі народа, так многа нашкодзіўшыя ў нашай металаапрацоўчай прамысловасці, не абышлі міма і пытанні заработнай платы. Да гэтага часу вынікі шкодніцтва ліквідоўваюцца вельмі марудна. Па нашаму наркамату ёсць многа розных тарыфных ставак. Вялікая розніца паміж стаўкамі здзельнічнымі і пачасоўшчыкаў. Я не раз звяртаўся ў наркамат аб упарадкаванні сістэмы зарплаты, але неабходных вынікаў не дабіўся.

Перад нашым заводам стаяць вялікія задачы. Мяркуецца ў недалёкім будучым перавесці яго выключна на выпуск станкоў. З дапамогай рабочага калектыва мы ў самы бліжэйшы час ліквідуем маючыяся яшчэ ў нашай рабоце вялікія недахопы і справімся з новымі задачамі. Для гэтага ёсць усе магчымасці.

Е. Я. СЛІОЗБЕРГ, дырэктар віцебскага завода «Чырвоны металіст» імя Кірава.

РЭЗУЛЬТАТ МАСАВАЙ РАБОТЫ

Талачынскі раён займае першае месца ў рэспубліцы па збору сярод сельскага насельніцтва ўзносаў па Пазыцы Трэцяй Пяцігодкі. На сёння з агульнай сумы падпіскі па раёну — 359.000 рублёў ад калгаснікаў паступіла першых узносаў каля 100.000 рублёў. Калгаснікі 17 калгасаў раёна поўнасцю ўнеслі грошы па пазыцы. Сума падпіскі на Пазыку Трэцяй Пяцігодкі на вёсны ў параўнанні з мінулым годам перакрыта на 94.000 руб.

Многія сельсоветы раёна па-большавіцку змагаюцца за хутчэйшы збор пазыковых узносаў. Коханаўскі сельсовет (старшыня сельсовета тав. Шахмейстар) сабраў узносаў сярод калгаснікаў на суму 22.000 рублёў. Збор пазыковых узносаў тут даручылі лепшым, праверaным фінактывістам.

Калгаснікі калгасаў імя Куйбышэва і «Чырвоны асветнік» поўнасцю ўнеслі грошы па падпісцы на пазыку.

Трэба адзначыць добрую работу агента райфінаддзела ў Коханаўскім сельсовеце тав. Касінца Якава. Ён добра паставіў учот па пазыцы, устанавіў жывую сувязь з калгаснымі ўпаўнаважанымі па падпісцы і фінактывістамі. Апрача гэтага, тав. Касінец з'яўляецца нядрэнным агітатарам. Часта непасрэдна ў полі ён праводзіць сярод калгаснікаў гутаркі аб значэнні совецкіх пазык.

Не адстае па збору пазыковых узносаў Палюдаўскі сельсовет (старшыня сельсовета тав. Тодрын). З агульнай сумы падпіскі па сельсовету — 25.660 рублёў паступіла 18.300 рублёў. Асобныя калгасныя ўпаўнаважаныя па правядзенню падпіскі, як тт. Леановіч Васілій (калгас імя Валадарскага), Дзяткоў Аляксандр (калгас «Чырвоная зара») і іншыя, поўнасцю сабралі сярод калгаснікаў узносы па пазыцы.

Побач з паспяховай работай па размяшчэнню і збору першых узносаў па пазыцы Талачынскі раён таксама ідзе ў першых радах па прыцягненню ўкладаў у ашчадныя касы. На 29 ліпеня план трэцяга квартала па прыцягненню ўкладаў датэрмінова выканан на 116 проц.

Нельга не адзначыць прыкладную работу кантралёра сельскай Слаўнаўскай ашчадкасы тав. Егора Мажэйкі. Тав. Мажэйка сістэматычна праводзіць сярод калгаснікаў гутаркі аб значэнні мабілізацыі зберажэнняў працоўных у ашчадкасы.

Як недахоп, трэба адзначыць, што вопыт перадавікоў — лепшых фінагентаў, калгасных упаўнаважаных па правядзенню падпіскі, кантралёраў ашчадных кас не перадаецца астатнім сельсоветам раёна.

За паспяховую работу па размяшчэнню пазыкі і збору першых узносаў РК КП(б)Б і райвыканком уручыў Палюдаўскаму сельсовету пераходзячы чырвоны сцяг.

Б. ПЕРАЛЬМАН.

ДА 40-годдзя РАБОТЫ ЛЕНІНА „РАЗВІЦЦЁ КАПІТАЛІЗМА Ў РАСІІ“

—о—

А. СІДАРАЎ

21 жніўня 1898 года ў далёкай сібірскай ссылцы, у сяле Шушэнскім, В. І. Ленін закончыў сваю выдатную работу — «Развіццё капіталізма ў Расіі». Гэта кніга ўпершыню вышла ў 1899 годзе ўсяго толькі ў 1.200 экземплярах. З'яўленне яе ў нелегальным друку было важнейшай падзеяй у гісторыі развіцця марксізма ў Расіі.

Да работы над гэтай кнігай Уладзімір Ільіч прыступіў у турме. У снежні 1895 г. Ленін быў арыштаван па справе пецербургскага «Саюза барацьбы за вызваленне рабочага класа», арганізатарам і кіраўніком якога быў ён сам. «Саюз барацьбы» — гэта зародыш рэволюцыйнай рабочай партыі, за стварэнне якой Ленін прыняўся з пачатку 90-х гадоў.

Пасаджаны за турэмную рашотку, Ленін бярэцца за тэарэтычную распрацоўку пытання, заблытанага і апошленага народнікамі і легальнымі марксістамі,—аб развіцці капіталізма ў Расіі. Для рабочага руху і рэволюцыйнай соцыял-дэмакратыі вельмі важна было распрацаваць гэта пытанне. Бо чым быстрэй ішло развіццё капіталізма, тым быстрэй рос і арганізоўваўся пролетарыят. Рабочы клас быў зацікаўлен у знішчэнні ўсіх тармазоў на шляху капіталістычнага развіцця Расіі. Народнікі-ж ідэалізавалі сялянскую абшчыну і выступалі супроць тэзіса марксістаў аб немінучасці развіцця Расіі па шляху капіталізма. Легальныя марксісты (Струве, Туган-Бараноўскі, Булгакоў і інш.) стараліся затушаваць супярэчнасці капіталізма, адрывалі развіццё капіталізма ад класавай барацьбы, ад задач пролетарыята ў рускай рэволюцыі.

Між тым, краіна знаходзілася напярэдадні рэволюцыі. «Дзесяцігоддзе перад рэволюцыяй, з 1895 па 1904 год, паказвае нам ужо адкрытыя выступленні і няўхільны рост пролетарскай масы, рост стачачнай барацьбы, рост соцыял-дэмакратычнай рабочай агітацыі, арганізацыі, партыі. За соцыялістычным авангардам пролетарыята пачынала выступаць на масавую барацьбу, асабліва з 1902 года. і рэволюцыйна-дэмакратычнае сялянства»[1]).

Пролетарыят адчуваў патрэбу ў яснай, чоткай праграме барацьбы, якая выцякала-б не толькі з агульных палажэнняў марксісцкай тэорыі, але і з канкрэтных умоў развіцця капіталізма ў Расіі. Праграма пролетарскай партыі ў Расіі павінна была быць абвінаваўчым актам не толькі супроць капіталізма наогул, але і супроць рускага капіталізма.

Характэрна, што «Група вызвалення працы», займаючыся прапагандай соцыялізма, разам з тым амаль нічога не зрабіла для вывучэння рускага капіталізма. Распрацоўка гэтага пытання цалкам лягла на плечы В. І. Леніна. Ужо ў першай сваёй рабоце — «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць соцыял - дэмакратаў?» — Уладзімір Ільіч падышоў ушчыльную да гэтай тэмы.

[1]) В. І. Ленін. Твор, т. XV, стар. 145.

Мысль аб марксісцкай распрацоўцы паслярэформенай эканомікі Расіі не пакідала Леніна даўно. 2 студзеня 1896 года ён пісаў з турмы: «Кінуць гэту работу вельмі-б не хацелася, а цяпер, відавочна, прадстаіць альтэрнатыва: або напісаць яе тут, або адмовіцца наогул»[2]). Трэба было поўнасцю звесці рахункі з народніцкімі эканамістамі. І Уладзімір Ільіч рашыў не абмежавацца крытыкай памылковых палажэнняў народніцкіх «тэарэтыкаў», а на падставе марксісцкага метада — «паказаць увесь працэс развіцця капіталізма ў Расіі ў яго цэлым»[3]).

Патрабаваліся горы матэрыяла, якія яму дастаўляліся ў турму. Анна Ільінічна — сястра Леніна — расказвае ў сваіх успамінах, як многа і інтэнсіўна працаваў у турме Уладзімір Ільіч. У кожным пісьме ён трабаваў новых кніг і крыніц — «Кучамі цягала яму кнігі з бібліятэкі Вольна-Эканаміч. Таварыства. Акадэміі Навук і іншых навуковых хавальняў...»[4]).

Можна смела сказаць, што ўсе колькі-небудзь значныя працы земскай і дзяржаўнай статыстыкі па пытаннях сельскай гаспадаркі, саматужнай і буйной прамысловасці былі Леніным не толькі прагледжаны, але і вывучаны, усебакова крытычна праверaны і супастаўлены. Кніга «Развіццё капіталізма ў Расіі» была закончана пасля амаль трохгадовай інтэнсіўнай работы, патрабаваўшай велізарнай колькасці падлікаў і выкладак, — чарнавой работы, якой Уладзімір Ільіч займаўся сам. У турме работа значна прасунулася. Але закончана яна была толькі ў ссылцы — у жніўні 1898 года.

[2]) Там-жа, стар. 557.
[3]) Там-жа, стар. 5.
[4]) Там-жа, стар. 559.

**
*

Праца Леніна «Развіццё капіталізма ў Расіі»—работа ваяўнічага марксіста. Будучы ў асноўным накіравана супроць народніцкіх тэарэтыкаў, кніга па сутнасці громіць германскіх і рускіх рэвізіяністаў. У асобе Давіда, Герца, Булгакова, рускіх эканамістаў рэвізіяністы паднялі галаву і, рэвізуючы вучэнне Маркса, дарэмна прабавалі даказаць, што законы развіцця капіталізма, адкрытыя Марксам, непрымянімы да сельскай гаспадаркі, што ў галіне сельскай гаспадаркі, у адрозненне ад прамысловасці перамагае не буйная, а дробная гаспадарка. Ленін выкрыў гэты аргумент рэвізіяністаў. Ён паказаў, што ў сельскай гаспадарцы марксісцкая тэорыя знаходзіць бліскучае пацверджанне. Калі-ж часамі дробная гаспадарка выжывае ў канкурэнтнай барацьбе, то гэта адбываецца на падставе велізарнейшага пагоршання матэрыяльных умоў існавання дробнага ўладара.

Ленін упершыню даў адзіна правільную схему развіцця капіталістычнай прамысловасці — карэнным чынам адрозненую ад схемы Туган-Бараноўскага. Ленін паказвае, як у сувязі з развіццём буйной прамысловасці ідзе развіццё і фарміраванне пролетарыята. На падставе аналіза матэрыялаў перапісу Ленін паказвае класавую структуру краіны ў канцы XIX стагоддзя.

Выхад гэтай ленінскай работы ў свет, несумненна, з'явіўся, пасля выхаду III тома «Капітала» К. Маркса, самай выдатнай падзеяй у эканамічнай літаратуры і самым буйным укладам у развіццё марксісцкай тэорыі канца XIX і пачатку XX стагоддзя. У гэтай рабоце Ленін выступіў не толькі бліскучым знатаком Маркса, але і найглыбейшым рэволюцыянерам-тэарэтыкам, які, творча карыстаючыся метадам Маркса, здолеў панаваму выраішыць пытанне не толькі аб развіцці рускага капіталізма, але і аб задачах, якія стаяць перад рускім пролетарыятам і сялянствам

У гэтай кнізе Ленін бліскуча паказаў, што «велізарныя астаткі панскай гаспадаркі і ўсемагчымыя перажыткі прыгонніцкага права пры нябачаным збядненні і разарэнні сялянскай беднаты ўпаўне тлумачаць глыбокія крыніцы рэволюцыйнага сялянскага руху, глыбокія карэнні рэволюцыйнасці сялянства, як масы».[5])

У спецыяльным раздзеле Ленін піcаў, што ў чыста рускіх губернях Еўрапейскай Расіі, дзе ў цэлым пераважае капіталістычная тэндэнцыя ў развіцці сельскай гаспадаркі, пераважаюць адработкі. Ленін указвае на 17 губерняў, дзе маюць перавагу адработкі. Адработкі — жывое сведчанне прыгонніцкай краіны, форма поўпрыгонніцкай эксплаатацыі сялянства. Ленін гаворыць, што сапраўдным панам сучаснай яму вёскі з'яўляўся памешчык-дваранін землеўладар. Сялянства павінна таму выступіць пад кіраўніцтвам пролетарыята на барацьбу з самадзяржаўем за рэволюцыйную чыстку вёскі, за звяржэнне царызма. Надыходзячая ў Расіі рэволюцыя, пісаў тады Ленін, немінуча павінна быць буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыяй.

Разуменне «буржуазная рэволюцыя», вядома, не азначала прызнання кіруючай ролі буржуазіі. Так разумелі рэволюцыю меншавікі. Большэвікі-ж зыходзілі з прызнання рэволюцыйнай ролі сялянства, якое дзейнічае пад кіраўніцтвам пролетарыята. Ведучы за сабой многамільённае абяздоленае, задаўленае сялянства, рабочы клас імкнуўся да поўнай перамогі буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі, да знішчэння манархіі, канфіскацыі памешчыцкай зямлі, да ажыццяўлення рэволюцыйна-дэмакратычнай дыктатуры пролетарыята і сялянства, да перарастання буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі ў соцыялістычную.

[5]) Там-жа, стар. 11.

У выпадку перамогі рэволюцыі і ліквідацыі памешчыцкага землеўладання ажыццяўляецца больш быстры (амерыканскі) шлях развіцця капіталізма ў сельскай гаспадарцы. Але Ленін указваў на магчымасць і іншага, больш павольнага (прускага) шляху капіталізацыі Расіі. Па гэтаму шляху стараўся павесці Расію Сталыпін з тым, каб захаваць памешчыцкае землеўладанне і паступова пераўтвараць яго ў капіталістычнае.

«Іншымі словамі: — пісаў Ленін, — або — захаванне галоўнай масы памешчыцкага землеўладання і галоўных устояў старой «надбудовы»; адсюль — пераважаючая роля ліберальна-манархічнага буржуа і памешчыка... Або — разбурэнне памешчыцкага землеўладання і ўсіх галоўных устояў адпаведнай старой «надбудовы»; пераважаючая роля пролетарыята і сялянскай масы пры нейтралізацыі няўстойлівай або контррэволюцыйнай буржуазіі... Адсюль стварэнне найбольш спрыяючых умоў для далейшага ажыццяўлення рабочым класам яго сапраўднай і карэннай задачы соцыялістычнай перабудовы»[6]).

У прадмове да другога выдання «Развіцця капіталізма ў Расіі» Ленін асабліва заваастрыў увагу на барацьбе двух шляхоў капіталізма ў сельскай гаспадарцы, падкрэсліваючы, што да барацьбы за перамогу рэволюцыйнай ломкі старых аграрных адносін імкнецца не толькі пролетарыят, «але і шырокія сялянскія масы».

[6]) Там-жа, стар 12—13.

(Працяг на 4-й стар.)

ПАГОРШАННЕ ІТАЛА-АНГЛІЙСКІХ АДНОСІН

РЫМ, 19 жніўня. (БЕЛТА). Антыфранцузская кампанія фашысцкага друку дайшла да таго, што пасланік афіцыёзнай «Джорнале д'Італія» Гайда выступіў з артыкулам, у якім заявіў, што 45 мільёнаў італьянцаў (у Італіі налічваецца па афіцыяльнай статыстыцы ўсяго 44 мільёны чалавек) гатовы выступіць неадкладна ў вінтоўкай у руках у паход супроць Францыі. Аднак ўсяго іншага недарэчнасць гэтай пагрозы была такая, што італьянскія ўлады вымушаны былі канфіскаваць нумар свайго-ж афіцыёза.

Адначасова фашысцкі друк пачынае разварачваць кампанію і супроць Англіі. Вымушаны даць які-небудзь адказ на англійскі дэмарш па поваду непаспяховасці аддання італьянскіх войск у Іспаніі і грашчы ўсё больш надзею на магчымасць уладжвання англа-італьянскага пагаднення, фашысцкая Італія зноў пераходзіць да метаду запалохвання. Таму, відаць, Мусаліні ўчора асабіста інспектаваў ваенныя работы, праводзімыя на востраве Пантэлерыя (паміж Сіцыліяй і Тунісам), маючым вялікае стратэгічнае значэнне для італьянскіх планаў перарэзаць англійскія шляхі зносін праз Міжземнае мора. Аб гэтай інспекцыйнай паездцы апублікавана афіцыяльнае паведамленне ва ўсіх газетах і ў падкрэсленым тоне. Фашысцкі друк у таксама адначасова разгарнуў шматлікія антыбрытанскія паведамленні аб руху ў англійскіх калоніях і ў Палесціне.

Англа-італьянскія адносіны зноў абвастраюцца, а скалачаная з такімі трудназцямі ў красавіку месяцы англа-італьянскае пагадненне ўсё на паперы застаецца, як карткны домік. Для ўсіх тут становіцца відавочным, што, не гледзячы на ўсе ўступкі Лондана, не гледзячы на актыўную ігранне і ўсе стараннi Чэмберлена, ад англа-італьянскага пагаднення астаецца толькі назва, не мала астаецца ад англа-італьянскага «джэнтльменскага дагавора ад студзеня 1937 года».

—◆—

ГЕРМАНА-АМЕРЫКАНСКІЯ АДНОСІНЫ

ВАШЫНГТОН, 19 жніўня. (БЕЛТА). Германскі ўрад зноў звярнуўся да ўрада ЗША з прапановай аб заключэнні гандлёвага пагаднення паміж ЗША і Германіяй. Аднак дзяржаўны сакратар (міністр замежных спраў) Хэлл адхіліў гэту прапанову. Хэлл у гутарцы з прадстаўнікамі друку заявіў, што германская прапанова аб заключэнні гандлёвага пагаднення базіруецца на прынцыпах, якія супярэчаць гандлёвай палітыцы ЗША. ЗША, заявіў Хэлл, ніколькі не адмаўляюцца ад таго, каб расшырыць гандаль паміж ЗША і Германіяй, аднак заключэнне гандлёвага пагаднення паміж гэтымі краінамі немагчыма да тых пор, пакуль Германія не адмовіцца ад сваёй цяперашняй гандлёвай палітыкі.

—◆—

ЗАХВАТ ЯПОНЦАМІ КІТАЙСКАЙ ПОШТЫ

ШАНХАЙ, 19 жніўня. (БЕЛТА). Японцы поўнасцю захвацілі ў свае рукі кітайскую пошту У Бэйпіне японцамі створан «Галоўны дырэктарат паштовых спраў», які захваціў усе правы кітайскіх пошт у Паўночным Кітаі.

ДА ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ У КІТАІ. НА ЗДЫМКУ: кітаянка са сваім раненым сынам на парозе дома, зруйнаванага бомбамі японскіх агрэсараў. (Гор. Учан). (СФ).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

Па афіцыяльнаму паведамленню іспанскага міністэрства абароны ад 19 жніўня, у гарадах Паллос (сона раці Эбро) працягваліся жорсткія сражэнні. Рэспубліканскія войскі стойка ўтрымліваюць свае пазіцыі, не гледзячы на ярасныя націскі мяцежнікаў і інтэрвентаў.

ФРОНТ ЛЕВАНТА

Рэспубліканцы адбілі ўсе атакі фашыстаў.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

Мяцежнікі прадпрынялі па зары дзве атакі на пазіцыі рэспубліканцаў на захад ад ракі Сухар. Гэтыя атакі былі энергічна адбіты рэспубліканцамі.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ

Рэспубліканскія войскі занялі некалькі пазіцый на поўнач і поўдзень ад піка Кохуэра, а таксама прыбярэжны пункт Кальзопа (у сектары Мотрыль), прасунуўшыся на пяць кіламетраў на захад ад гэтага селішча.

***

19 жніўня паміж 4 і 6 гадзінамі раніцы Барселона падвяргалася трохкратнаму налёту фашысцкай авіяцыі. У восьмым налёце ўдзельнічала па пяць фашысцкіх самалётаў, скінуўшых бомбы на розныя раёны горада. Значная частка бомб упала ў рабочых кварталах горада. Налічваецца 18 забітых, у тым ліку 10 жанчын і 5 дзяцей, і каля 80 раненых.

У той-жа дзень у 10 гадзін раніцы пяць італьянскіх гідрасамалётаў «Савойя» скінулі бомбы на сяленні Сітгес і Валькарка, размешчаныя на беразе мора ў 30 кіламетрах ад Барселоны. Ёсць ахвяры сярод грамадзянскага насельніцтва. Паводле паведамлення агенцтва Эспань, некалькі пазней італьянскія гідрасамалёты зноў зрабілі налёт на Валькарка, скінуўшы каля 20 разрыўных і запальваючых бомб на стаяўшае ля берага англійскае гандлёвае судно «Стэнбрук». Бомбы пашкодзілі судно, якое пачало тануць. У той-жа дзень другое англійскае судно «Стэнфорт» падвергласся нападу фашысцкага самалёта, калі яно знаходзілася ў 15 мілях ад Барселоны. Апісаўшы круг над судном, фашысцкі самалёт скінуў затым на яго бомбы, якія, аднак, у цэль не трапілі.

УЖЫВАННЕ КАТАВАННЯЎ ДА ЗАТРЫМАНЫХ У ЯПОНІІ СОВЕЦКІХ МАРАКОЎ

У выніку паступіўшых у НКЗС афіцыяльных даных аб бесчалавечных адносінах да затрыманых у Японіі совецкіх маракоў судна «Рэфрыжэратар 1» паўпрадства СССР у Японіі накіравала 16 жніўня г.г. у японскае міністэрства замежных спраў ноту наступнага зместу:

«1. 3 паказанняў, дадзеных належачым уладам Саюза ССР капітанам і экіпажам совецкага судна «Рэфрыжэратар 1», пацярпеўшага аварыю ў праліве Лаперуза, затрыманага японскімі ўладамі 31 мая г.г. і адведзенага імі ў порт Вакканай, а таксама з медыцынскага агляду гэтых асоб, з бясспрэчнай яснасцю вынікае, што ў часе допытаў японскімі пасадавымі асобамі, рабіўшымі расследаванне акалічнасцей аварыі гэтага судна, совецкія грамадзяне былі падвергнуты бесчалавечным адносінам.

Дваццаць пяць чалавек з састава экіпажа судна, у тым ліку ў дзень 4 ліпеня, былі падвергнуты ў горадзе Вакканай, былі збіты японскімі пасадавымі асобамі. Збіенне капітана Выкоўскага рабілася 4 чэрвеня г.г. на працягу пятнаццаці гадзіны ў прысутнасці Ока Кензо, памочніка начальніка паліцыі Вакканай. Асабліва-ж бесчалавечнымі былі адносіны з арыштаванымі членамі экіпажа В. Н. Лабанавым, А. Н. Любым і Ф. О. Драгуновым. Гэтых асоб неадназначна, частка з іх сістэматычна прытамнасці, збівалі кулакамі і нагамі, прымушаючы іх галізнамі стаяць на каленях з паднятымі і звязанымі рукамі, вызвалялі пры ногі і пальцы, рвалі валасы і катавалі электрычным токам.

Устаноўлена, што ўсе гэтыя меры ўжываліся з мэтаю прымушэння совецкіх грамадзян даць японскай паліцыі весткі, якія датычаць стану узброеных сіл СССР і ўнутранага становішча совецкай дзяржавы.

2. Рашуча пратэстуючы ад імя совецкага ўрада супроць азначаных нечуваных і незаконных дзеянняў, Паўпрадства настойвае на неадкладным вызваленні ўсіх арыштаваных і на правядзенні японскімі ўладамі трэніроўкага расследавання і на прыцягненні вінаватых у гэтым асоб, у прыватнасці, Ока Кензо, да суровай адказнасці. Паўпрадства пакідае за сабой права на высвятленне ў аліведных акаліча(нас)цей, звярнуцца за пытаннем аб выплаце аб кампенсацыі за матэрыяльныя страты, панесеныя пацярпеўшымі ад дзеянняў японскіх улад».

(БЕЛТА).

ЗГАВОР ФАШЫСЦКІХ АГРЭСАРАЎ

ПАРЫЖ, 19 жніўня. (БЕЛТА). Сыняючыся на паездку маршала Бальбо ў Германію, «Эрэ ноўвель» піша, што Бальбо, відаць, «дасягнуў пагаднення з Германіяй адносна метадаў авіяцыйнай вайны на выпадак, калі фашысцкія дзяржавы прадпрымуць вайну супроць дэмакратычных дзяржаў. Між італьянскім і германскім авіяцыйным размеркаваны роля і размеркаваны аб'екты, супроць якіх яны будуць дзейнічаць. Намечаны авіяцыйныя аперацыі ў Іспаніі, прычым, у выпадку вайны, па загадзе Мусаліні, будуць бамбардзіраваць Прагу.

Андрэ дэ Керыліс гаворыць у «Эпок» аб надзвычайна вострых фінансавых і валютных затрудненнях Італіі. Абісінская кампанія абышлася італьянскаму казначэйству ў 31 мільярд лір, а вайна ў Іспаніі абышлася італьянскай скарбніцы, па некаторых даных, ужо ў 15 мільярдаў лір.

«Дзяржавы, заключыў мы прызнаюць, — заяўляе Керыліс, — бачаць у рассталіненні ваеннай ... свой спосаб для таго, каб грабіць багатыя краіны і для таго, каб паспрабаваць ашчардзіць плян таго, няхай ... падпрамічнага перыяду».

НОВАЯ ЎСТУПКА ЧЭХАСЛАВАЦКАГА ЎРАДА ГЕНЛЕЙНАЎЦАМ

ПРАГА, 19 жніўня. (БЕЛТА). Сакратар партыі лорда Рэнсімена, які параіў... у сваіх выказваннях у чэхаславацкім урадам важнымі рашэнні, якое з'яўляецца новай уступкай генлейнаўскай партыі (гітлераўскай агентуры ў Чэхаславакіі). Згодна гэтаму рашэнню, на працягу бліжэйшых 14 дзён на пасты начальнікаў аддзяленняў пошты і тэлеграфа ў акруговых цэнтрах Судэцкай вобласці — Падмоклі, Аш, Гайда, Жацец, Фалькноў, Румбурк, а ў радзе іншых пунктаў на іншых пасты намеснікаў начальнікаў будуць назначаны асобы нямецкай нацыянальнасці. Па даных міністэрства унутраных спраў на посты начальнікаў акруговых адміністратыўных упраўленняў Аша «прызіданта» Генлейна і Трутнова будуць такжа назначаны немцы. Такім-ж назначэннем намечаецца ў лініі міністэрства юстыцыі (у прыватнасці на пост старшыні краявога суда ў горадзе Хебе), шляхоў зносін і іншых.

СУСТРЭЧА РЭНСІМЕНА З ГЕНЛЕЙНАМ

ПРАГА, 19 жніўня. (БЕЛТА). Учора лорд Рэнсімен у суправаджэнні членаў сваёй місіі выехаў з Прагі ў Жыркоу (Заходняя Чэхія) у госці да прынца Макса Гогэнлоэ Ад'езд трымаўся ў сакрэце. Аказваецца, што ў палацы Гогенлоэ адбылася сустрэча Рэнсімена з Генлейнам. З асведамлёных крыніц перадаюць, што Рэнсімен яшчэ некалькі дзён таму назад запрашаў Генлейна да сябе. Апошні адмовіўся паехаць у Прагу, паведаміўшы, што гатоў прыняць Рэнсімена ў горадзе Ашэ. Лорд пачакаў некалькі дзён і затым сам паехаў да Генлейна.

—◆—

У ГЕРМАНСКІМ КАНЦЭНТРАЦЫЙНЫМ ЛАГЕРЫ ЗАКАТАВАНА 700 ЗНЯВОЛЕНЫХ

ПРАГА, 20 жніўня. (БЕЛТА). Па вестках з Германіі, у канцэнтрацыйным лагеры ў Бухвальдэ за апошні час закатавана 700 зняволеных. Знаходзячыяся ў гэтым лагеры зняволеныя скарыстоўваюцца на рабоце ў каменаломнях. дзе выключна цяжкія ўмовы працы. Сярод зняволеных, змораных непасільнай працай і дрэнным харчаваннем, распаўсюджаны масавыя захворванні, супроць якіх не вядзецца ніякай барацьбы. Зняволеныя ў Бухвальдскім лагеры асуджаны на немінучую пагібель усімі ўмовамі, створанымі фашысцкімі катамі.

НАПЯРЭДАДНІ ПРЫЗЫВУ Ў ЧЫРВОНУЮ АРМІЮ

Дапрызыўнікі БССР дзейсна рыхтуюцца да знамянальнай падзеі ў сваім жыцці — дня прызыву ў рады слаўнай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Маладыя рабочыя спаборнічаюць за лепшыя паказчыкі ў сваёй працы, за вытворчыя рэкорды, каб перамогамі на працоўным фронце сустрэць знамянальны дзень прызыву.

На гомельскім паравоза-вагонарамонтным заводзе дапрызыўнік-фрэзероўшчык механічнага цэха ... ..., член ВЛКСМ таварыш ... ... норму выконвае на 280 працэнтаў ... ... 211 працэнтаў. Лепшы стаханавец-слесар вагоннага цэха ... ... 200 працэнтаў ... норму на 300 і больш працэнтаў.

На Асіпторфе дапрызыўнік-токар ... выконвае ... ... патрыётычныя работы, ... 90 прац. з іх адзін нормы ... заводу і ... значкі.

—О—

ПА СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

* На тэрыторыі калгаса «Адважны ...» ... ..., Ушацкага раёна, закончана ... ... будаўніцтва новага сельскагаспадарчага ... ... Усе ... ...

* ... ... «Зара», ... і «Калас № 2», Дрыбінскага раёна, ...

* 8 верасня у Магілеве ... ... фізкультурнікаў ... ... 15 гарадоў ... ... у будучы ... ...

* Рэчыцкі райком камсамола ... ... 44 актывісты ... ... 24 жніўня і 1 верасня. ... ...

АД РЭДАКЦЫІ

У «Звяздзе» №№ 3870 і 5025 ад ... і 30 кастрычніка 1937 г. былі змешчаны артыкулы ... ... тав. Антонава, ... тав. ... ... бесспадстаўнасць абвінавачвання тав. Антонава. Гэтым рэдакцыя выпраўляе дапушчаную памылку.

—О—

ДЗЕННІК

— Рэдакцыя газеты «Звязда» сумесна з Магілеўскім абкомам партыі склікаюць 22 жніўня ў 12 гадзін дня нараду кіраўнікоў прадпрыемстваў і арцелей Магілеўскай вобласці (апрача смалакураных) па пытанню павелічэння выпуску прадметаў шырокага спажывання. Нарада будзецца ў памяшканні Магілеўскага абкома партыі.

— Масавая кансультацыя для прапагандыстаў, агітатараў і бяседчыкаў Кагановіцкага раёна на тэму: «Вынікі выканання прамфінплана прамысловасцю БССР за 7 месяцаў 1938 года» адбудзецца 25 жніўня ў 7 гадз. вечара ў парткабінеце Кагановіцкага РК КП(б)Б (дом Урада, 5-ты паверх. левае крыло, пакой 504). Білеты атрымаць у РК КП(б)Б.

Партыйны актыў Варашылаўскага раёна па дакладам аб міжнародным становішчы адбудзецца 23 жніўня ў 7 гадзін вечара ў памяшканні клуба работнікаў асветы (Камуністычная, 19). Білеты атрымаць у РК КП(б)Б.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т ЛЕБЕДЗЕЎ.

Учора ў Менску, на пляцу Волі, адкрыўся школьны базар. НА ЗДЫМКУ: вучні за выбарам кніг. Фота Я. Салавейчыка.

ПІСЬМО АД СЫНА

Калгасніцы сельгасарцелі «Чырвоны працаўнік», Добрамысленскага сельсовета, Лёзненскага раёна, Натальлі Карпаўне Максімавай 62 года. За сваё жыццё яна нямала перажыла гора. 3 маленства і да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі Максімава батрачыла у паноў.

Не гледзячы на свае гады, яна лепшая стаханаўка ў калгасе. У Натальлі Карпаўны — пачэсная старасць. Яна ўгадавала чатырох прыгожых, здаровых сыноў. Старшы — Іван — у мінулым годзе вярнуўся з Чырвонай Арміі, ён матрыст. Васіль скончыў спецыялізаваны навучальны ... ... Самы малодшы — Аляксандр—сконцыў тэхнікум.

Сярэдні сын Якуб мінулай восенню быў прызван у Чырвоную Армію і служыць на Далёкім Усходзе. Зараз Якуб ужо памочнік палітрука. За выдатныя поспехі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы ён мае розныя ўзнагароды і граматы. Восенню Якуб збіраецца ехаць вучыцца на лейтэнанта.

Гэтымі днямі Натальля Карпаўна атрымала ад яго пісьмо:

«Дарагая мама, — піша ён, — я жыву чырвонаармейскім жыццём, поўным радасці і шчасця. У нас тут 29 ліпеня японскія захопнікі парушылі граніцу на канфлікт. Дывізія ўзброеных да зубоў японцаў спрабавала перайсці нашу граніцу і пачала артылерыйскі абстрэл нашай тэрыторыі. Але нашы слаўныя байцы далі сакрушальны адпор подлым палпальшчыкам вайны, ачысціўшы совецкую зямлю ад ворагаў.

Мы не баімся пагроз і гатовы да ўсякіх «нечаканасцей». Я ганаруся, што мне выпала шчасце абараняць наша цудоўнае жыццё, сваю радзіму.

Перадайце прывітанне знаёмым, не турбуйцеся аба мне. Ваш сын Яша».

—О—

УДЗЕЛЬНІКІ 2-га СОВЕЦКАГА ВЕЛАТУРА Ў ВІЦЕБСКУ

ВІЦЕБСК. 20 жніўня ў 4 гадзіны дня працоўныя Віцебска сустракалі ўдзельнікаў другога совецкага велатура. Для сустрэчы веласіпедыстаў на аршанскім шасе сабралася больш 1.000 працоўных — фізкультурнікаў розных спартыўных таварыстваў.

Пад апладысменты прысутных першым фінішаваў спартакавец Букрэеў. Ён з'явіўся пераможцам 12 этапа велатура — Магілеў—Віцебск.

ДА 40-годдзя РАБОТЫ ЛЕНІНА „РАЗВІЦЦЁ КАПІТАЛІЗМА У РАСІІ“

(ПРАЦЯГ)

Меншавікі адмаўлялі найглыбейшыя эканамічныя корні рэвалюцыйнасці рускага мужыка. Яны разглядалі сялянскі рух як рэакцыйную сілу, а рускую буржуазію як рэвалюцыянераў, як гегемона рэвалюцыі. Меншавікі не верылі ў рэвалюцыйнасць сялянства. У перыяд сталыпіншчыны меншавікі разглядалі эканамічныя адносіны ў сельскай гаспадарцы як чыста буржуазныя.

Ленін заяўляў, што Іуда-Троцкі і ліберальныя палітыкі не хочуць падымаць сялян на рэвалюцыю. «А ў гэтым зараз гвоздзь. Пролетарыят змагаецца і будзе беззаветна змагацца за заваяванне ўлады, за рэспубліку, за канфіскацыю зямель, гэта значыць за прыцягненне сялянства, за вычарпанне яго рэвалюцыйных сіл, за ўдзел «непролетарскіх народных мас» у вызваленні буржуазнай Расіі ад военна-феадальнага «імперыялізма»=(царызма). І гэта вызваленне буржуазнай Расіі ад царызма, ад зямельнай улады памешчыкаў пролетарыят скарыстае неадкладна не для дапамогі заможным сялянам у іх барацьбе з сельскім рабочым, а — для ўтварэння сацыялістычнай рэвалюцыі...»[7]).

Тут ясна відна неразрыўная сувязь паміж ленінскай пастаноўкай пытання аб перамозе буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі і яе перарастаннем ў сацыялістычную. Супроць гэтага важнейшага тэзіса ленінізма змагаліся меншавікі і іншыя ворагі рабочага класа і большэвіцкай партыі.

Работа Леніна «Развіццё капіталізма ў Расіі» дапамагла рабочаму класу Расіі выпрацаваць правільную тактыку ў перыяд буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, забяспечыць гегемонію пролетарыята ў гэтай рэвалюцыі. Гэта адна з важнейшых прычын перамогі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі А меншавікі, трацкісты, ігнараваўшыя рэвалюцыйныя магчымасці сялянства, скаціліся ў клааку контррэвалюцыі. сталі агентамі фашызма, ператварыліся ў самых зверскіх, самых гнусных ворагаў народа.

***

Прайшло 40 год з часу напісання Леніным гэтай выдатнай работы, якая да гэтага часу з'яўляецца неперааўзыйдзеным узорам навуковага даследвання. У гэтай рабоце В. І. Ленін з'яўляецца для нас узорам чалавека, які, ломячы забабоны ілжэнавукі, падымаў навуку на новыя вышыні і ставіў яе на службу рэвалюцыйным задачам пролетарыята.

Рабочы клас нашай краіны, узброены ленінізмам, перамог. Социялістычнае грамадства ў СССР у асноўным пабудавана. Перамогі соцыялізма ў нашай краіне, зафіксаваныя ў Сталінскай Канстытуцыі, дасягнуты дзякуючы таму, што партыю большэвікоў вядзе таварыш Сталін, які, таксама, як Ленін, непрымірыма выкрываў і выкрывае ўсіх ворагаў рабочага класа, ламаў і ламае ўсе забабоны ілжэнавукі Таварыш Сталін навучыў нашу партыю, увесь совецкі народ распазнаваць махінацыі самых замаскаваных ворагаў соцыялізма, тактыку замежных разведак. дапамог Совецкай рэспубліцы дабіцца разгрому трацкісцка-бухарынскіх наймітаў фашызма і ўмацавання дыктатуры рабочага класа Ленінізм дзякуючы вялікаму генію Сталіна, усё больш і больш узбагачаецца, узбройваючы наш многанацыянальны совецкі народ і эксплаатуемых усяго свету на новыя рэвалюцыйныя справы.

[7]) В. І. Ленін. Твор. Т. XVIII, стар. 318.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» «ДРУЗЬЯ ИЗ ТАБОРА»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал» «ГРОЗА»

Кінотэатр «Навіны дня» 1) Мультыплікацыйны кіножурнал № 1; 2) Журнал «Союзкинохроники» № 86. 3) Кіно-нарыс «Дом —крэпасць».

Кіно «Парыжская Комуна» (у Цэнтр парку культуры і адпач.) ДЭПУТАТ БАЛТЫКІ

Дзіцячы кінотэатр КОМСАМ АЛЬСК

Кіно «Спартак» КОЛЛЕЖСКИЙ РЕГИСТРАТОР

У аддзел АБ'ЯЎ званіце па тэлефону № 25-384

ГАСТРОЛІ ВІЦЕБСКАГА ВЕЛДЗЯРЖТЭАТРА (Памяшк. Белдзяржрамтэатра)

21 жніўня АГНІ МАЯКА

Пачатак у 8 г. 30 м. веч.

Каса адкрыта з 11.30 да 2 г. дня і з 5 да 8 г. веч.

ДЗЯРЖЦЫРК (Парк імя Горкага) Тэл. 22-725

СЁННЯ і ШТОДЗЕННА

ЦЫРКАВАЯ ПРАГРАМА

Гастролі цыганскага ансамбля песні і пляскі з удзелам вядомай спявачкі АРЛОВАЙ і рад іншых нумароў.

Пачатак у 9 г. веч.

МЕНСКАЯ КАНТОРА „МЕТАЛЛОМ“ (г. Менск, Совецкая. 50, тэл. № 21-920).

ДА ЎВАГІ арганізацый, устаноў, домаўпраўленняў, камендантаў, МТМ, МТС, соўгасаў, калгасаў і домаўладальнікаў!

Здавайце «МЕТАЛЛОМУ» маючыйся ў вас металічны лом.

Заводы чорнай металургіі перапрацоўваюць лом чорных металаў у сталь.

ЗДАДЗІМ ЗАВОДАМ ЛОМ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ

У КОЖНЫМ ПРАДПРЫЕМСТВЕ, УСТАНОВЕ, АРГАНІЗАЦЫІ І ДОМАЎПРАЎЛЕННІ ЁСЦЬ ЛОМ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ, ЯКІ ПАВІНЕН БЫЦЬ ЗДАН ПРАМЫСЛОВАСЦІ.

НІ АДЗІН КІЛОГРАМ ЛОМУ НЕ ПАВІНЕН АСТАВАЦЦА НЕСКАРЫСТАНЫМ.

Арганізуйце ачыстку сваіх гаспадарак, двароў і кладовых ад металічнага лому і здавайце «МЕТАЛЛОМУ».

Зданены лом аплачваецца па наступных прэйскурантных цэнах (зацверджаных па пастанове СТО ад 22 мая 1936 г.) за тону:

жалеза—30 руб.,
чыгун габарыт — 50 руб.,
Чыгун негабарыт— 40 руб.,
чыгун гарэлы — 25 руб.,
кровельныя абрэзкі—6 руб.

ЗАГАТОЎКА ЛОМУ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ ПРАВОДЗІЦЦА ПРАЗ ЗАГАТОЎЧЫЯ ПЛЯЦОЎКІ Ў ГАРАДАХ:

МЕНСК — 2-я Навалачная, тэл. № 20-834.

ГОМЕЛЬ — Гараляе балота, тэл. № 18-08.

ВІЦЕБСК — Арлоўская вул., 81-а, тэл. № 11-65.

МАГІЛЕЎ — Першамайская (Чыгуначны пераезд), тэл. № 90-63.

БАБРУЙСК — вул. 6 дывізіі.

ОРША — Усходняя вул.

РЭЧЫЦА — Тупік. 12.

Апрача таго прыёмка лому праводзіцца прадстаўнікамі (агентамі) канторы «МЕТАЛЛОМ» ва ўсіх гарадах і раёнах БССР.

ДАСТАЎКА ЛОМУ на загатоўчыя пляцоўкі аплачваецца «Металломам» асобна ад кошту лому па расцэнках Соўнаркома.

ЗДАВАЙЦЕ МЕТАЛІЧНЫ ЛОМ!!!

З 22 жніўня ДЗЯРЖЦЫРК тэл. 22-725.

ГАСТРОЛІ КІНО-ДЖАЗ

Дырыжор — ДУГЛАС ФЕРБЕНКС.

Спявачка — арт. ВЕРЖБІЦКАЯ.

УДЗЕЛЬНІЧАЮЦЬ:

ПАТ і ПАТАШОН
ЧАРЛІ ЧАПЛІН
ПОЛЛА НЕГРЫ
ЛІЛІАН і ДАРОЦІ ГІШ
ГАРОЛЬД ЛОЙД
БЕСТЭР КЕЙТОН
БАРБАРА ля-МАР
МІА-МАЙ
ВІЛЬЯМ ХАРТ
ГАРЫ ПІЛЬ
і інш.

Папярэдні продаж білетаў штодзенна з 12—2 і з 5 да 9.30 г.

УСЁ ДЛЯ РАМОНТУ І АБСТАЛЯВАННЯ КВАТЭР І ПАКОЯЎ

МЕНГОРПРОМГАНДЛЕМ

ЗАВЕЗЕНА Ў СВАЕ МАГАЗІНЫ:

магазін № 15 (вул. Дзем'яна Беднага, 2),
магазін № 19 (Комсамольская, 5),
магазін № 25 (Чэрвеньскі рынак),
магазін № 41 (Пл. «8 сакавіка» 2),
магазін № 42 (Совецкая, 59),
магазін № 43 (Пл «8 сакавіка», 12),
магазін № 46 (Вольная 1),
магазін № 47 (Конны рынак),
магазін № 51 (Пляц волі 83),
магазін № 52 (Пляц Волі, 83),
магазін № 54 (Комсамольская 8),
ларок № 1 (Конны рынак).,
ларок № 29 (Чэрвеньскі рынак),
павільён № 3 (Старажоўскі рынак),
павільён № 4 (Чэрвеньскі рынак),
павільён № 5 (Юбілейная плошча).

у вялікім асартыменце наступныя тавары:

ФАРБЫ МАСЛЯНЫЯ ВЫШЭЙШАЙ ЯКАСЦІ (на натуральнай і штучнай аліфе),

колеры: БЕЛЫ, БЛАКІТНЫ, СЛАНОВАЯ КОСЦЬ, СІНЯЯ І ПАЛАВАЯ

ФАРБЫ: эмалевыя ўсіх сартоў мастацкія ўсіх сартоў, сухія, алі фрэйныя, казаінавыя.

ультрамарын, медны купарос, кісці мастацкія і малярныя ўсіх размераў

АЛІФА АКСОЛЬ ШТУЧНАЯ

фарба для жалезных дахаў, спірт для прымусаў.

вялікі выбар ШПАЛЕРАЎ розных фабрык

У вялікім выбары СКАБЯНЫЯ І ГАСПАДАРЧЫЯ ТАВАРЫ, пліты, чыгунныя дзверкі, поўдзверкі, васаўкі і розная фарфаравая, фаянсавая і шкляная пасуда.

МЕНГОРПРОМГАНДАЛЬ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск. Совецкая. 49. Тэлефоны рэдакцыі: рэдактара—21-352; намесніка рэдактара—25-188; сакратарыята—20-830. АДДЗЕЛАЎ: партыйнага—21-353, совецкага будаўніцтва і гандлю—22-412, прамысловага—21-356, сельскагаспадарчага—21-346, літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955, масовай і замежнай інфармацыі — 25-189. аддзела пісем — 20-844. 21-399, 21-885, ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556, аб'яў — 25-384.

Уп. Галоўлітбела № К—5582. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К., М., Б.